II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 22 iunie 2006

privind finanțarea *ad hoc* a radiodifuziunilor publice din Țările de Jos C 2/2004 (ex NN 170/2003)

[notificată cu numărul C(2006) 2084]

(Numai textul în limba olandeză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2008/136/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

invitând părțile interesate să-şi prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate mai sus [1],

având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

I. PROCEDURĂ ŞI CONTEXT GENERAL

1. **PROCEDURĂ**

(1) În decursul anilor 2002 [2] şi 2003 [3], Comisia a primit câteva reclamații care susțineau că sistemul de finanțare publică pus în aplicare pentru radiodifuziunile publice din Țările de Jos constituie un ajutor de stat ilegal şi incompatibil în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

(2) În decursul anchetei preliminare a reclamațiilor, Comisia a primit informații suplimentare de la reclamanți [4], precum şi de la autoritățile din Țările de Jos [5].

[1] JO C 61, 10.3.2004, p. 8.

[2] Prin scrisoarea din 24 mai 2002 din partea CLT-UFA SA şi a filialelor asociate RTL/Holland Media Groep SA şi Yorin TV BV; prin scrisoarea din 10 octombrie 2002 din partea SBS Broadcasting; prin scrisoarea din 28 noiembrie 2002 din partea VESTRA.

[3] Prin scrisoarea din 3 iunie 2003 din partea Asociației Editorilor de Jurnale din Țările de Jos şi prin scrisoarea din 19 iunie 2003 din partea editurii *De Telegraaf*.

[4] Prin scrisorile din 29 iunie 2002, 28 octombrie 2002, 21 februarie 2003 şi două scrisori din 19 iunie 2003.

[5] Prin scrisorile din 12 septembrie 2002 şi 18 septembrie 2002, ca răspuns la o solicitare de informații din partea Comisiei din 24 iunie 2002.

(3) Ca urmare a evaluării preliminare a presupuselor măsuri de ajutor, Comisia a informat Țările de Jos, prin scrisoarea din 3 februarie 2004, că a decis să deschidă procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE cu privire la anumite măsuri ce pot fi calificate drept un nou ajutor.

(4) Decizia Comisiei de deschidere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ([6]). Comisia a invitat părțile interesate să-şi prezinte observațiile privind ajutorul.

(5) Țările de Jos au răspuns la decizia de deschidere a procedurilor prin scrisoarea din 30 aprilie 2004. Mai mult, Comisia a primit observații de la 11 părți interesate ([7]). Prin scrisoarea din 29 aprilie 2004, Comisia a transmis observațiile Țărilor de Jos. Reacția autorităților din Țările de Jos a venit prin scrisoarea din 13 august 2004.

(6) Comisia a adresat întrebări suplimentare autorităților din Țările de Jos prin scrisorile din 4 ianuarie 2005 şi 25 mai 2005, la care autoritățile din Țările de Jos au răspuns prin scrisorile din 27 ianuarie 2005 şi 25 iulie 2005. Informații suplimentare s-au primit de la unul din reclamanți (*De Telegraaf)* la 25 iulie 2005 şi de la autoritățile din Țările de Jos la 2 septembrie 2005. Comisia a solicitat autorităților din Țările de Jos şi alte clarificări prin e-mailurile din 22 noiembrie 2005, la care autoritățile au răspuns la 25 noiembrie 2005. După o întrunire cu autoritățile, Comisia a decis că sunt necesare şi alte lămuriri. La 22 decembrie 2005, s-a trimis autorităților din Țările de Jos o cerere de informații în acest sens, la care autoritățile din Țările de Jos au răspuns la 3 februarie 2006, în urma prorogării termenului acordat. În ceea ce priveşte acest răspuns, s-a realizat un schimb de mesaje electronice între autoritățile din Țările de Jos şi Comisie în februarie 2006 şi aprilie 2006.

(7) La 24 septembrie 2004, a avut loc o întâlnire între autoritățile din Țările de Jos şi Comisie. La 27 octombrie 2004, a avut loc o întâlnire cu *De Telegraaf*. La 5 ianuarie 2005, a avut loc o întâlnire cu *Broadcast Partners*. La 27 iulie 2005, a avut loc o întâlnire între RTL şi Comisie, iar la 23 septembrie 2005, a avut loc o întâlnire între VESTRA şi Comisie. La 1 şi 14 februarie 2006, Comisia a mai avut o întâlnire cu autoritățile din Țările de Jos.

([6]) A se vedea nota de subsol 1.

([7]) Asociația Televiziunilor Comerciale Europene (ACT), prin scrisoarea din 15 aprilie 2004; Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (ARD), prin faxul din 8 aprilie 2004; Broadcast Partners, versiunea finală prin scrisoarea din 27 aprilie 2004; CLT-UFA, RTL/HMG şi Yorin (denumite în continuare „CLT-UFA"), prin scrisoarea din 14 aprilie 2004; De Telegraaf, prin scrisoarea din 5 aprilie 2004; Groep Nederlandse Dagbladpers, prin scrisoarea din 21 aprilie 2004; Publieke Omroep, prin scrisoarea din 21 aprilie 2004; SBS Broadcasting BV, prin scrisoarea din 26 aprilie 2004; Brancheverenigning van Nederlandse kabelbedrijven (VECAI) prin scrisoarea din 8 aprilie 2004; Vereniging van Commerciële Radio (VCR), prin scrisoarea din 13 aprilie 2004.

(8) Pe lângă această procedură privind un „nou ajutor", finanțarea radiodifuziunilor publice printr-o plată anuală acordată de stat şi Fondul de stimulare *(Stifo, Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties)* ([8]) sunt evaluate în cadrul unei proceduri separate de „ajutor existent" (a se vedea ajutorul de stat nr. E-5/2005). În prezenta decizie, Comisia se referă la măsurile care fac obiectul „procedurii de ajutor existent", doar în măsura în care acest lucru este necesar pentru oferirea unei imagini de ansamblu asupra finanțării radiodifuziunilor publice. Cu toate acestea, decizia nu are în vedere problema compatibilității plăților anuale regulate şi a plăților din Fondul de stimulare cu normele privind ajutorul de stat.

(9) Prezenta decizie se limitează la evaluarea finanțării activităților de bază ale radiodifuziunilor publice (aşa-numitele sarcini principale). În consecință, nu se examinează activitățile colaterale, precum noile servicii media, SMS şi *i-mode*. În mod similar, prezenta decizie nu se va ocupa de investiția NOS în operatorul de rețea Nozema, care, potrivit reclamațiilor, este posibil să nu fi fost efectuată în condițiile pieței. Aceste aspecte vor fi tratate separat.

(10) În cele din urmă, decizia de deschidere a procedurii de investigație formală vizează procedura începând din anul 1992. Cu toate acestea, se pare că primele plăți *ad hoc* s-au efectuat abia în anul 1994. Mai mult, cifrele până în 2005 sunt acum disponibile şi ar trebui luate în considerare. În consecință, perioada ce face obiectul prezentei decizii se întinde din anul 1994, când s-a efectuat prima plată *ad hoc,* până în anul 2005, ultimul an pentru care sunt disponibile cifre finale. Trebuie precizat faptul că autoritățile din Țările de Jos au invitat Comisia să ia în calcul şi anul 2006. Cu toate acestea, cifrele pentru 2006 sunt provizorii şi, prin urmare, nu pot fi luate în considerare.

2. DESCRIERE DETALIATĂ A SISTEMULUI DE RADIODIFUZIUNE PUBLICĂ

(11) Secțiunea 2.1 din acest capitol prezintă actorii din sectorul (public) de radiodifuziune. Aceasta este urmată, în secțiunea 2.2, de o descriere a diferitelor elemente ale sistemului de finanțare pentru sectorul de radiodifuziune din Țările de Jos în general. În legătură cu acest aspect, se descriu dispozițiile legale care încredințează radiodifuziunilor o misiune de serviciu public, se prezintă în detaliu diferitele mecanisme de finanțare (plăți anuale şi plăți *ad hoc*) şi, în cele din urmă, se explică rezervele acumulate de radiodifuziunile publice şi modul de utilizare a acestora în vederea îndeplinirii misiunii de serviciu public. Activitățile comerciale ale radiodifuziunilor publice din Țările de Jos sunt analizate ulterior în secțiunea 2.5. Secțiunea 2.6 explică achiziționarea drepturilor de difuzare a meciurilor de fotbal de către NOS, iar secțiunea 2.7 tratează relația dintre radiodifuziuni şi operatorii de televiziune prin cablu. În cele din urmă, secțiunea 2.8 stabileşte măsurile care fac obiectul procedurii menționate mai sus.

([8]) Cazul NN 32/91 aprobat de către Comisie în iulie 1991.

2.1. Actorii din sectorul (public) de radiodifuziune

(12) Sistemul de servicii publice de radiodifuziune este alcătuit din diferite organizații, inclusiv opt asociații private (radiodifuziuni private cu membri cărora le-a fost încredințată o misiune de serviciu public) și zece fundații private (radiodifuziuni private fără membri cărora le-a fost încredințată o misiune de serviciu public) ([9]).

(13) Pe lângă radiodifuziunile menționate la alineatul 12, sistemul de servicii publice de radiodifuziune mai include și un alt actor – NOS – care joacă două roluri. Primul rol este acela de radiodifuziune publică, responsabilă cu programele de televiziune și radio (sub denumirea de „NOS RTV"). Cel de-al doilea rol este acela de coordonator al întregului sistem de servicii publice de radiodifuziune și este îndeplinit de către consiliul de administrație al NOS (așa numitul „Publieke Omroep", denumit în continuare „PO"). PO, ale cărui funcții și sarcini sunt prevăzute în Legea privind mass-media, stimulează cooperarea dintre radiodifuziunile publice, coordonează cele trei canale de televiziune publică și prezintă, de două ori pe an, în fața Autorității pentru mijloacele de informare în masă, rapoarte privind activitățile radiodifuziunilor publice.

(14) NOS primește finanțare din bugetul mass-media pentru ambele sarcini, atât cele îndeplinite în calitate de PO, cât și cele îndeplinite în calitate de NOS RTV.

(15) Programele publice de televiziune sunt difuzate de către radiodifuziunile publice pe trei canale publice ([10]).

(16) Organizația de Radiodifuziune din Țările de Jos (*Nederlands Omroepbedrijf*, denumită în continuare „NOB") face parte, de asemenea, din sistemul de servicii publice de radiodifuziune. NOB efectuează înregistrarea, pregătirea transmisiei și transmisia efectivă a sunetului, imaginilor și datelor către toate canalele de radiodifuziune posibile. NOB prestează aceste servicii către radiodifuziunile comerciale și radiodifuziunile publice. Serviciile prestate către radiodifuziunile publice sunt considerate servicii publice de către guvernul Țărilor de Jos și sunt finanțate prin mijloace publice ([11]).

(17) O fundație separată (*Stichting Ether Reclame,* denumită în continuare „STER") este responsabilă în mod exclusiv de vânzarea spațiului publicitar și de difuzarea publicității pe posturile publice. STER este responsabilă de timpul de difuzare care i-a fost alocat. Veniturile obținute de STER se transferă în mod direct către stat.

(18) Pe lângă radiodifuziunile publice naționale, mai există câteva radiodifuziuni comerciale care operează la nivel național. Printre radiodifuziunile comerciale se numără RTL (RTL 4, 5 și 7, toate din grupul CLT-UFA), SBS6, NET5 și Veronica (din grupul SBS Broadcasting) și Talpa (Talpa Media Holding). Acestea obțin venituri în principal din publicitate TV.

([9]) Asociațiile cu membrii sunt KRO, AVRO, NCRV, EO, TROS, BNN, VARA și VPRO. Organizațiile fără membrii sunt: NPS, Teleac/NOT, RVU, VKZ, RKK, HOS, NMO, OHM, NIK, BOS.

([10]) Nederland 1, 2 și 3.

([11]) A se vedea articolul 90 din Legea privind mass-media.

2.2. Reglementări legale privind radiodifuziunile publice

(19) Sectorul radiodifuziunii este reglementat în prezent de Legea privind mass-media din 21 aprilie 1987 (Stb. 1987, 249) și de Decretul privind mass-media. Radiodifuziunile publice au dreptul legal să desfășoare patru categorii de activități, definite în Legea privind mass-media în vigoare ca „sarcină principală", „sarcini colaterale", „activități colaterale" și „activități asociative". Radiodifuziunile publice sunt eligibile pentru finanțarea acordată de stat pentru „sarcina principală" și „sarcinile colaterale".

2.2.1. *Definiții juridice*

Sarcini principale

(20) Articolul 13 litera (c) alineatul (1) din Legea privind mass-media descrie „sarcina principală" a radiodifuziunilor publice ca fiind aceea:

(a) de a garanta o calitate ridicată și pluralistă a ofertei de programe de difuzare generală în domeniile informației, culturii, educației și divertismentului la nivel național, regional și local, transmițându-le sau punându-le la dispoziție spre a fi transmise pe posturi deschise publicului;

(b) de a desfășura toate activitățile legate de oferirea de programe și de transmisia necesară în acest scop;

(c) de a difuza programe destinate țărilor și regiunilor din afara Țărilor de Jos și cetățenilor de origine olandeză care locuiesc în străinătate."

(21) Articolul 13 litera (c) alineatul (2) din Legea privind mass-media stabilește cerințele generale pentru difuzarea programelor de către radiodifuziunile publice. Programele trebuie *„să redea imaginea societății în mod echilibrat, prezentând diversele interese și puncte de vedere asupra societății, culturii și filozofiei în cadrul populației; și*

(a) *programele trebuie să fie accesibile pentru întreaga populație din regiunile vizate;*

(b) *acestea contribuie la pluralism și diversitate culturală în Țările de Jos (…)".*

(22) În plus, timpul total de emisie ce trebuie alocat diferitelor categorii, precum cultură, educație și divertisment, este reglementat prin intermediul procentelor prevăzute ([12]).

(23) Articolul 16 din Legea privind mass-media prevede ca anumite operațiuni să fie desfășurate de către NOS RTV și stabilește detaliile acestor sarcini. Acesta cuprinde dispoziția privind drepturile de difuzare a evenimentelor sportive, incluzând meciuri de cupă și campionat, precum și evenimente internaționale, fără a se limita la acestea. Procentul timpului total de emisie, care ar trebui să fie alocat acestor evenimente sportive, nu este predeterminat prin lege. În practică, obiectivul NOS RTV este să repartizeze programelor sportive 9-11 % din timpul total de emisie ([13]).

([12]) A se vedea articolele 50 și 54 din Legea privind mass-media.

([13]) A se vedea Planul Politic al NOS pentru 2000-2010.

(24) Asociațiile de radiodifuziune au dreptul la un timp de difuzare pentru furnizarea programelor naționale de televiziune și, în conformitate cu articolul 31 alineatul (4) din Legea privind mass-media, acestea au dreptul să primească finanțare de la stat pentru furnizarea acestor programe.

Sarcini colaterale

(25) În conformitate cu articolul 13 litera (c) alineatul (3) din Legea privind mass-media, care a fost introdus în 2000, sistemul de radiodifuziune publică *„își poate îndeplini sarcinile, conform celor menționate la primul alineat, prin asigurarea de mijloace de furnizare și distribuție a materialelor pentru programe, altele decât cele incluse la alineatul (1) litera (a)"*. Cu alte cuvinte, radiodifuziunile publice pot difuza conținutul serviciilor publice, menționate la alineatul 20 ca sarcină principală, și prin alte platforme media, de exemplu prin internet.

(26) Aceste așa-numite „sarcini colaterale" trebuie să respecte o serie de condiții. De exemplu, în conformitate cu articolul 55 din Legea privind mass-media, acestea nu trebuie să genereze profit pentru părți terțe. Exemple de astfel de sarcini colaterale sunt administrarea unui site sau a unui canal tematic.

(27) Trebuie menționat că exploatarea sarcinilor „principale" și „colaterale" generează venituri pentru radiodifuziunile publice, care urmează să fie utilizate în scopuri de servicii publice ([14]).

Activități colaterale și activități asociative

(28) Radiodifuziunile publice din Țările de Jos pot desfășura și activități definite ca activități colaterale și activități asociative. Activitățile colaterale ([15]) trebuie să respecte o serie de condiții legale. Printre activitățile de acest tip se numără vânzarea de ghiduri de programe TV, sponsorizările, vânzarea de drepturi pentru programe și pentru materiale legate de programe, închirierea spațiilor pentru birouri și organizarea de spectacole de tip drive-in.

(29) Alt tip de activități sunt „activitățile asociative", care reprezintă activități efectuate de asociațiile de radiodifuziune pentru membrii lor. Acestea includ publicarea de reviste, precum și organizarea și vânzarea de călătorii.

2.2.2. ***Încredințare și supraveghere***

(30) O autoritate independentă pentru mass-media (*Commissariaat voor de Media*) este responsabilă de asigurarea conformității cu condițiile de programare și financiare prevăzute de Legea pentru mass-media și de legislația de punere în aplicare (articolul 9 din Legea privind mass-media).

(31) Autoritatea pentru mass-media are obligația legală, prevăzută la articolul 134 din Legea privind mass-media, de a asigura faptul că radiodifuziunile publice își îndeplinesc obligațiile, inclusiv cota stabilită pentru diferite tipuri de programe. Autoritatea pentru mass-media poate impune amenzi în cazul nerespectării obligațiilor. De asemenea, aceasta verifică dacă radiodifuziunile respectă restricțiile legale privind sponsorizarea și publicitatea.

(32) Pe baza situațiilor financiare prezentate de contabili, autoritatea verifică în fiecare an dacă bilanțurile anuale ale radiodifuziunilor publice respectă dispozițiile Legii privind mass-media, ale Decretului privind mass-media și ale Manualului de Raportare Financiară. În caz afirmativ, autoritatea aprobă sumele de la buget pentru furnizarea de programe în mod regulat (articolele 100 și 101 din Legea privind mass-media).

2.3. Sursele de finanțare ale radiodifuziunilor publice

(33) Principalele surse de finanțare ale radiodifuziunilor publice sunt plățile anuale primite din partea statului. Pentru a amortiza fluctuațiile bugetare, radiodifuziunilor publice li se permite păstrarea anumitor rezerve. În plus, radiodifuziunile publice au primit plăți *ad hoc* începând cu anul 1994.

(34) Deoarece evaluarea compatibilității finanțării *ad-hoc* nu poate fi realizată fără a lua în considerare celelalte surse de finanțare publică, următoarea descriere cuprinde atât plățile anuale, cât și plățile *ad-hoc*, deși plățile anuale și plățile acordate de Stifo nu fac obiectul prezentei decizii (a se vedea alineatul 8).

2.3.1. ***Plăți anuale***

(35) Radiodifuziunile publice din Țările de Jos primesc contribuții financiare anuale de la bugetul de stat pentru mass-media. În perioada 1994-2005, aceste plăți au însumat aproximativ 7,1 miliarde EUR. Din această sumă, aproximativ 819,6 milioane EUR au fost transferate către PO pentru rolul său de gestiune și coordonare; restul de 6,3 miliarde EUR a fost alocat radiodifuziunilor individuale. Bugetul pentru mass-media este finanțat din mai multe surse: Contribuția Radiodifuziunilor de Stat (colectată de la contribuabili), veniturile din publicitate provenite de la STER și veniturile din dobânzi provenite de la Fondul General pentru Radiodifuziuni (*Algemene Omroepreserve,* denumit în continuare „AOR") ([16]). Nivelului bugetului pentru mass-media stabilește un plafon pentru valoarea finanțării anuale care poate fi acordată radiodifuziunilor publice și altor organizații mass-media.

2.3.2. ***Stifo***

(36) Pe lângă plățile anuale, radiodifuziunile publice au primit plăți și de la Stifo (Fondul de Stimulare pentru Producții

([14]) Sponsorizarea, dar și veniturile din vânzarea biletelor, abonamente, serviciul SMS etc. (A se vedea Manualul de Raportare Financiară, versiunea 2005, p. 18).

([15]) Introduse în Legea privind mass-media printr-un act din 5 iulie 1997.

([16]) AOR reprezintă o rezervă destinată radiodifuziunilor publice și care este gestionată de Autoritatea pentru mass-media. AOR servește la acoperirea deficitelor provocate de venituri scăzute în publicitate în decursul exercițiului financiar. Acesta servește, de asemenea, drept rezervă în eventualitatea dizolvării unei radiodifuziuni publice care nu are rezerve proprii și drept cont curent între ministru și Autoritatea pentru mass-media. În cele din urmă, AOR acoperă, în general, costurile suplimentare suportate ca urmare a creșterii prețurilor. Plățile anuale iau în considerare creșterea de preț timp de doar doi ani de la introducerea acesteia. AOR funcționează ca element de amortizare pentru respectiva perioadă.

Culturale). Fondurile acordate de Stifo sunt calificate drept măsură de ajutor de stat, însă măsura a fost aprobată de Comisie (NN 32/91). În consecință, măsura de ajutor Stifo este considerată un ajutor de stat existent. Plățile acordate de Stifo radiodifuziunilor publice individuale (PO nu a primit fonduri de la Stifo) s-au ridicat la 155 milioane EUR în perioada examinată.

2.3.3. **Plăți ad-hoc**

(37) Pe lângă transferurile menționate la alineatele 34 şi 35 – care sunt considerate sursa obişnuită de finanțare a radiodifuziunilor publice, radiodifuziunile publice au primit şi fonduri *ad-hoc*. Aceste plăți ad-hoc fie s-au efectuat direct către radiodifuziuni, fie au fost distribuite prin fonduri şi rezerve speciale.

2.3.3.1. *Plăți din fonduri de contrapartidă*

(38) Fondurile de contrapartidă reprezintă o parte din bugetul pentru media cu destinație specială. În perioada 1996-1998, s-au transferat [...] (*) milioane EUR din fondurile de contrapartidă către NOS RTV. Fondurile de contrapartidă au fost introduse în anul 1996 pentru a co-finanța prețurile ridicate ale drepturilor de difuzare a programelor. Condițiile în care se pot distribui fondurile s-au adoptat printr-un acord reciproc între stat şi radiodifuziunile publice. Dacă radiodifuziunile publice nu pot finanța achiziționarea drepturilor, care au crescut excesiv comparativ cu bugetul normal, statul va acorda o contribuție, respectiv va cofinanța achiziționarea acestor drepturi prin furnizarea unei valori de contrapartidă.

2.3.3.2. *Plăți din Fondul de Rezervă pentru Radiodifuziuni (FOR)*

(39) În anul 1998 , în conformitate cu articolul 106 litera a din Legea privind mass-media, s-a oferit posibilitatea ministrului Educației, Culturii şi Științei de a transfera fonduri pe o bază *ad hoc* din AOR, care este gestionat de Autoritatea pentru mass-media, într-un fond menit să finanțeze inițiative specifice ale PO şi ale radiodifuziunilor publice. Fondul, denumit FOR, a fost înființat în 1999 şi este controlat de PO.

(40) Principiul este următorul: dacă AOR depăşeşte 90,8 milioane EUR, atunci există o bază pentru efectuarea unui transfer către FOR. Cu toate acestea, procesul nu este unul automat. În fiecare an, ministrul Educației, Culturii şi Științei decide dacă este posibil un astfel de transfer şi, în caz afirmativ, valoarea fondurilor ce se pot transfera. În eventualitatea aprobării unui asemenea transfer, regulile sunt prevăzute într-un protocol. Astfel de protocoale s-au creat în 1999 şi 2001. În temeiul articolului 99 alineatul 2 litera (d) din Legea privind mass-media, bugetul trebuie să conțină şi o descriere a modului în care Consiliul de administrație îşi propune să cheltuiască fondurile respective. Pe baza acestei propuneri, ministrul poate acorda PO fonduri din FOR, ce pot fi utilizate în scopuri stabilite de ministru în momentul acordării lor ([17]). Deşi FOR este un fond dedicat inițiativelor PO, acesta nu reprezintă o rezervă ce face parte din activele PO.

(41) Fondurile disponibile prin FOR oferă posibilitatea PO să acorde un impuls calitativ, să îmbunătățească programarea şi să investească în radiodifuziunile publice în general. Mai exact, obiectivul pentru FOR constă în:

— compensarea venitului redus din publicitate al STER;

— consolidarea varietății şi calității programării în situația în care acest lucru implică costuri inițiale suplimentare; şi

— investiții de fonduri care să sprijine radiodifuziunile publice din Țările de Jos ca întreg.

(42) Până în 2005 sistemul de servicii de radiodifuziune publică a primit 191,2 milioane EUR de la FOR, din care 157,4 milioane EUR au fost transferate către radiodifuziunile publice individuale şi 33,8 milioane EUR către PO.

2.3.3.3. *Plăți din Fondul de coproducție (CoBo)*

(43) Fondul de coproducție (*Coproductiefonds Binnenlandse Omroep:* denumit în continuare „fondul CoBo") a fost creat pentru a finanța coproducțiile dintre radiodifuziunile publice din Țările de Jos şi alți producători de programe. Câştigurile sale provin din veniturile generate de plata drepturilor de autor efectuată de operatorii de televiziune prin cablu din Belgia şi Germania pentru distribuirea a trei canale din Țările de Jos în Belgia şi Germania. Fondul a fost înființat de radiodifuziunile publice şi este gestionat de o fundație. Consiliul fondului este alcătuit din directori ai radiodifuziunilor publice.

(44) În 1994, autoritățile din Țările de Jos s-au decis să efectueze plăți către două sub-fonduri gestionate de fondul CoBo: „Fondul pentru film", care finanțează coproducția filmelor şi documentarelor şi *proiectul*„Telefilm", care are ca obiectiv stimularea producției filmelor de televiziune de înaltă calitate.

(45) Radiodifuziunile publice individuale au primit fonduri publice în valoare de 31,7 milioane EUR din fondul CoBo în perioada 1994-2005. PO nu a primit nicio plată din fondul CoBo.

2.4. **Rezervele radiodifuziunilor individuale**

(46) Fiecare radiodifuziune publică păstrează anumite rezerve, care sunt, de obicei, o rezervă pentru programe şi fie o rezervă de asociație, dacă radiodifuziunea publică este o asociație, fie una de fundație, dacă radiodifuziunea publică este o fundație.

(*) Secret profesional.

([17]) Scrisoarea din 24 februarie 2006, pp. 3 şi 4.

2.4.1. ***Rezerve pentru programe***

(47) Radiodifuziunile publice individuale îşi pot majora rezervele în situaţia în care veniturile totale depăşesc costurile totale. Aceste rezerve pentru programe se pot folosi pentru a acoperi costurile programelor în anii următori.

(48) În conformitate cu autorităţile din Ţările de Jos, valoarea programelor care s-au produs, dar încă nu s-au difuzat, se adaugă la rezervele pentru programe ([18]). Rezervele pentru programe reflectă aşadar şi valoarea programelor deja produse. În anul 2005, rezervele totale pentru programe deţinute de radiodifuziunile publice s-au ridicat la 78,6 milioane EUR.

(49) În 2005, PO a hotărât ca o parte din rezervele pentru programe să fie transferate către PO, dar radiodifuziunilor li s-a permis să menţină rezerve de până la 5-10 % din bugetul lor anual. Radiodifuziunile publice au transferat către PO suma de 42,457 milioane EUR.

2.4.2. ***Rezervele asociaţiilor***

(50) Asociaţiile de servicii publice de radiodifuziune erau, la început, entităţi de drept privat. În timp, acestea şi-au construit propriile rezerve din contribuţii şi moşteniri primite de la membrii lor. Astfel, la baza rezervele asociaţiilor se află resursele private. În anul 1993, guvernul Ţărilor de Jos a hotărât „să îngheţe" rezervele asociaţiilor. Începând din acel moment, în principiu ([19]), profiturile generate de activităţile asociaţiilor şi alte activităţi private trebuiau să fie utilizate pentru activităţi în domeniul serviciilor publice şi nu se mai puteau transfera către rezervele asociaţiilor. În 2005, radiodifuziunile publice din Ţările de Jos deţineau o rezervă totală a asociaţiilor de aproximativ 131,1 milioane EUR.

2.4.3. ***Rezervele fundaţiei NOS TRV şi ale altor radiodifuziuni mai mici***

(51) NOS RTV, NPS şi alte radiodifuziuni mai mici fără membri (articolul 39 litera f din Legea privind mass-media) deţineau o „rezervă a fundaţiilor" („*stichtingsreserve*"). Nivelul global al rezervelor fundaţiilor era de 42,2 milioane EUR în 2005 ([20]).

2.5. **Publicitatea pe posturi publice**

(52) Aşa cum s-a explicat la alineatul 17, STER este responsabil de vânzarea timpului de transmisie dedicat publicităţii pe posturile publice.

(53) Alte companii mari, care se ocupă cu vânzarea timpului de transmisie dedicat publicităţii TV şi care operează pe piaţa din Ţările de Jos, sunt IP şi SBS. IP vinde timp de transmisie dedicat publicităţii în numele radiodifuziunilor comerciale RTL4, RTL5 şi Yorin. SBS vinde timp de transmisie dedicat publicităţii pentru radiodifuziunile comerciale SBS6, Net 5 şi Veronica. Pe lângă IP şi SBS mai există câteva radiodifuziuni comerciale care de asemenea vând timp de transmisie dedicat publicităţii ([21]). Taxele percepute de STER sunt calculate pe baza previziunilor agenţiilor de publicitate, a taxelor concurenţilor şi a istoricului preţurilor.

(54) Tabelul 1 de mai jos indică evoluţia cotei de audienţă a radiodifuziunilor publice pentru care STER gestionează vânzarea publicităţii. Cota de audienţă a spectatorilor cu vârsta peste 13 ani a scăzut în ultimii ani de la 38,8 în 1997 la 35,4 % în 2005. Pentru categoria de vârstă 20-49, cota de audienţă este chiar şi mai scăzută, respectiv 27,2 %.

Tabelul 1

Cota de audienţă a spectatorilor cu vârsta peste 13 ani şi cu vârsta cuprinsă între 20 şi 49 ani (orele 18.00-24.00), în perioada 1997-2005

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Peste 13 ani	38,8	39,9	37,8	39,8	38,8	37,9	36,8	38,9	35,4
20-49	34,6	35,8	31,6	33,3	33,0	32,5	30,1	31,8	27,2

Sursă: Scrisoarea din 24.2.2006 din partea autorităţilor din Ţările de Jos.

([18]) Scrisoarea din 27 ianuarie, conversaţia telefonică din 3 februarie 2005 şi răspunsul la solicitarea suplimentară din 25 iulie 2005.

([19]) Au existat câteva excepţii de la regulă. S-au efectuat unele transferuri către rezervele asociaţiei în situaţii în care anterior s-au folosit rezerve ale asociaţiei pentru finanţarea activităţilor în domeniul serviciilor publice. A se vedea şi alineatul 141 litera ff.

([20]) Rezervele fundaţiei totalizează 2,288 milioane EUR (NPS), 0,832 milioane EUR (NOS) şi 39,119 milioane EUR (PO).

([21]) De exemplu Talpa, Nickelodeon, Jetix, TMF şi MTV.

(55) Începând cu anul 1994, venitul brut (bazat pe prețurile de listă) şi venitul net (având în vedere reducerile acordate) generat de radiodifuziunile comerciale pe piața publicității au depăşit venitul generat de radiodifuziunile publice.

Tabelul 2

Venituri brute provenite din publicitatea TV în perioada 1994–2005 (sume x 1 milion EUR)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	327	298	225	234	257	290	348	343	383	489	581	471
Radiodifuziuni comerciale	360	438	532	629	715	887	1 028	1 084	1 310	1 623	2 034	2 327
Total	687	736	757	863	972	1 177	1 376	1 426	1 693	2 112	2 615	2 798

Sursă: Scrisoarea din 24.2.2006 din partea autorităților din Țările de Jos.

Tabelul 3

Venituri nete provenite din publicitatea TV în perioada 1994–2005 (sume x 1 milion EUR)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	223	202	153	150	176	187	218	197	197	197	197	169
Radiodifuziuni comerciale	239	281	324	378	405	448	508	484	520	537	549	599
Total	462	483	477	528	581	635	726	683	717	733	746	768

Sursă: Scrisoarea din 24.2.2006 din partea autorităților din Țările de Jos.

(56) Aşa cum se poate deduce din tabelele 1, 2 şi 3, există o diferență între veniturile brute din publicitatea TV şi veniturile nete după scăderea reducerilor. Conform autorităților din Țările de Jos, nu numai că tarifele publicate ale radiodifuziunilor publice sunt mai ridicate, dar şi reducerile pe care aceştia le acordă sunt mai scăzute în comparație cu cele ale radiodifuziunilor comerciale ([22]).

2.6. Achiziționarea drepturilor de difuzare a meciurilor de fotbal de către NOS RTV

(57) Pe parcursul perioadei examinate, NOS RTV a obținut drepturile de difuzare pentru mai multe evenimente fotbalistice importante ([23]). Radiodifuziunile comerciale Canal+ (televiziune cu plată) a obținut drepturile de difuzare a meciurilor din *Premier League* a Țărilor de Jos. Drepturile de difuzare pentru Liga Campionilor au fost sublicențiate către Canal+ de către NOS RTV. Radiodifuziunea comercială SBS a obținut drepturile de difuzare pentru două cupe de fotbal naționale. Aceasta a obținut, de asemenea, drepturile de difuzare pentru meciurile din divizia întâi a Țărilor de Jos şi pentru meciurile de calificare ale echipei olandeze în Campionatul European 2004. Drepturile de difuzare pentru diferite competiții de fotbal internaționale sunt deținute de CLT-UFA, cel mai mare grup de radiodifuziune din Europa (compania-mamă a RTL).

2.7. Relația dintre radiodifuziuni şi operatorii de televiziune prin cablu

(58) Transmisia tradițională prin cablu este considerată o publicare separată în sensul drepturilor de autor conform legislației din Țările de Jos. În principiu, se solicită permisiunea tuturor deținătorilor de drepturi de autor, iar deținătorul dreptului de autor poate solicita plata unei taxe de publicare operatorilor de televiziune prin cablu. Încă din 1985 este valabil un acord între VECAI (care reprezintă operatorii de televiziune prin cablu) şi NOS RTV (care reprezintă radiodifuziunile publice) conform căruia operatorii de televiziune prin cablu sunt scutiți de plata drepturilor de autor către radiodifuziunile publice (deținătorii drepturilor de autor) în situația în care programele acestora se transmit prin cablu ([24]). Acest acord s-a încheiat la cererea Guvernului Țărilor de Jos, pe baza faptului că cetățenii au plătit deja o contribuție pentru radiodifuziunile publice. S-a luat în considerare faptul că nu se doreşte introducerea unei taxe pentru drepturile de autor operatorilor de televiziune prin cablu, care ar putea avea drept

([22]) A se vedea scrisoarea din 23 februarie.

([23]) Aici sunt incluse turul final al Cupei Mondiale din 2002, Liga Campionilor din 2002/2003, drepturile de rezumat/vedere generală privind *Premier League* din Țările de Jos din 2003/2004, Campionatul European din 2004, majoritatea meciurilor de cupă europene, inclusiv cele ale cluburilor din Țările de Jos şi Cupa Mondială din 2006. Unele din aceste evenimente apar pe lista evenimentelor din Decretul privind mass-media, în conformitate cu Directiva 97/36 a Parlamentului European şi a Consiliului (JO L 307, 30.07.1997, p. 60).

([24]) Scrisoarea autorităților din Țările de Jos din 18.9.2002.

rezultat tarife majorate la abonamentul de cablu. Nici radiodifuziunile comerciale nu au solicitat o taxă de drepturi de autor de la operatorii de televiziune prin cablu. Cu toate acestea, aspectele menționate mai sus nu au legătură cu radiodifuziunile publice.

(59) Trebuie menționat că operatorii de televiziune prin cablu sunt obligați prin lege să transmită toate programele de radio și de televiziune ale radiodifuziunilor publice (obligație ce trebuie îndeplinită) și nu pot percepe de la radiodifuziuni costuri de transmisie.

2.8. **Măsurile ce fac obiectul prezentei decizii**

(60) Așa cum s-a stabilit în decizia de deschidere a procedurii de investigație formală ([25]), următoarele măsuri fac obiectul prezentei decizii:

(1) Plățile către radiodifuziuni, menționate la articolul 106 litera a și articolul 170 litera c din Legea privind mass-media, caracterizate de Comisie ca fiind plăți *ad hoc*. Acestea cuprind:

(a) plăți către radiodifuziunile publice efectuate din fondurile de contrapartidă sau din AOR, prin FOR. În perioada 1994-2005, aceste plăți au totalizat aproximativ [...] milioane EUR. Această sumă poate fi împărțită în plăți efectuate din fondurile de contrapartidă ([...] milioane EUR) și plăți efectuate din AOR către FOR și ulterior din FOR către radiodifuziunile publice (191,2 milioane EUR).

(b) plăți din Fondul de coproducție (CoBo). Fondul CoBo este alcătuit din două sub-fonduri specifice: Fondul pentru film și proiectul Telefilm. În perioada 1994-2005, statul a acordat 31,7 milioane EUR radiodifuziunilor publice prin intermediul fondului CoBo.

(2) Asigurarea accesului la cablu, cunoscut sub denumirea de obligația „care trebuie îndeplinită", prevăzută la articolul 82 litera i din Legea privind mass-media.

(3) Punerea la dispoziție de facilități tehnice de către NOB cu titlu gratuit, fapt prevăzut la articolele 89 și 90 din Legea privind mass-media.

II. MOTIVE PENTRU DESCHIDEREA PROCEDURII ȘI ARGUMENTAȚIILE PĂRȚILOR

3. **REZUMATUL MOTIVELOR PENTRU DESCHIDEREA PROCEDURII**

(61) După investigația inițială, Comisia a concluzionat că anumite măsuri, cu posibila excepție a obligației „care trebuie îndeplinită", au constituit ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE. Comisia și-a exprimat îndoielile privind compatibilitatea unui astfel de ajutor de stat conform articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE.

(62) În ceea ce privește proporționalitatea finanțării, Comisia a pus la îndoială faptul că veniturile și costurile au fost alocate conform unor principii de contabilizare a costurilor bine stabilite. Comisia a pus la îndoială și faptul că veniturile din serviciile private au fost luate în considerare în întregime atunci când s-a calculat necesitatea finanțării acordate de stat, generând un risc de finanțare ce depășește costurile nete ale serviciului public.

(63) Mai mult, Comisia a considerat că nivelul fondurilor în FOR și rezervele pentru programe au constituit o indicație privind compensările structurale excedentare. Comisia a remarcat faptul că din totalul plăților *ad hoc* nu s-a utilizat o sumă în valoare de 110 milioane EUR (în baza cifrelor din 2001).

(64) În plus, Comisia și-a exprimat intenția de a investiga denaturarea ilegală a concurenței pe piețele comerciale. Comisia a subliniat faptul că o asemenea denaturare a concurenței ar putea avea loc pe piețe pentru publicitate, pentru drepturi de proprietate intelectuală, drepturi de transmisie prin cablu și drepturi pentru transmisia meciurilor de fotbal.

(65) În cele din urmă, operatorului NOB nu are dreptul să solicite taxe de la radiodifuziunile publice pentru serviciile prestate, dar primește plăți, pentru îndeplinirea acestor sarcini, direct de la stat. Comisia a remarcat că punerea la dispoziție de facilități tehnice cu titlu gratuit ar putea constitui ajutor pentru radiodifuziunile publice.

4. **OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE**

(66) S-au pus la dispoziție următoarele observații relevante pentru prezenta decizie.

(67) Radiodifuziunile publice din Țările de Jos au remarcat faptul că măsurile în cauză ar trebui considerate ajutor existent deoarece fac parte din sistemul general de finanțare pentru radiodifuziunile publice. Mai mult, au făcut observația conform căreia Comisia ar trebui să evalueze finanțarea radiodifuziunilor publice doar în lumina protocolului privind sistemul de servicii publice de radiodifuziune din statele membre, anexat la Tratatul CE (denumit în continuare Protocolul de la Amsterdam) și nu ar trebui să aplice criteriile hotărârii judecătorești în cauza *Altmark* ([26]) sau articolul 86 alineatul (2) din Tratatul CE.

(68) CLT-UFA a constatat că de-abia în anul 2002 s-au putut verifica și aproba de către un contabil independent situațiile contabile ale sistemului de servicii publice de radiodifuziune.

(69) Radiodifuziunile publice și-au exprimat observația conform căreia nu există o compensare excedentară de 110 milioane EUR așa cum a declarat Comisia. În primul rând, radiodifuziunile publice și guvernul lucrează cu sisteme de contabilitate diferite. Sistemul de contabilitate al guvernului se bazează pe soldul de casă, iar cel al radiodifuziunilor publice are la bază cheltuielile și veniturile care sunt înregistrate în contabilitate în momentul efectuării tranzacției. Această situație creează discrepanțe. În plus, veniturile FOR sunt, în opinia radiodifuziunilor publice, destinate

([25]) A se vedea nota de subsol 1.

([26]) Cauza C-280/00 *Altmark Trans* [2003] ECR I-7747.

unor obiective viitoare specifice. Mai mult, acestea au remarcat că finanțarea excedentară nu poate duce la denaturări pe alte piețe, deoarece acest tip de finanțare nu poate fi utilizat decât pentru activități în domeniul serviciilor publice.

(70) ACT a afirmat că STER se comportă într-o manieră anticoncurențială prin subcotarea de prețuri pe piața publicității. Aceasta susține că, din moment ce timpul de transmisie anual dedicat anual publicității este mai limitat decât cel al radiodifuziunilor comerciale, STER ar trebui să practice prețuri mai mari decât operatorii comerciali.

(71) Radiodifuziunea SBS a confirmat că prețurile de pe piața de publicitate TV din Țările de Jos sunt stabilite pentru punctele de audiență (GRP) din categoria de vârstă cuprinsă între 20 şi 49 ani. Cu toate acestea, din moment ce radiodifuziunile publice atrag mai mulți spectatori decât radiodifuziunile comerciale din afara acestui grup de spectatori, cei care contractează servicii de publicitate ar fi dispuşi să plătească o primă pentru GRP din categoria 20-49. Prin urmare, o comparație a GRP 20-49 nu ar exprima realitatea economică a produsului. Mai mult, SBS a remarcat că pentru GRP din categoria de spectatori cu vârsta peste 13 ani, radiodifuziunile publice au stabilit prețuri mai scăzute decât radiodifuziunile comerciale. Pentru a-şi argumenta observațiile, SBS a prezentat prețurile brute medii pentru GRP din această categorie la diferite canale în timpul orelor de maximă audiență în perioada 1995-2004 şi lunar în perioada 2003-2004, care demonstrează că prețurile practicate de radiodifuziunile publice sunt mai scăzute decât cele ale operatorilor comerciali.

(72) Conform CLT-UFA, NOS RTV a plătit prețuri excesive pentru drepturile de difuzare a meciurilor de fotbal. Prețurile erau cu mult peste prețurile pieței. CLT-UFA a prezentat modele de calcul ([27]) pentru a demonstra cum calculează ei prețurile pentru drepturile de difuzare a meciurilor de fotbal şi a concluzionat, în baza acestui fapt, că oferta NOS RTV pentru drepturile de difuzare a meciurilor din Liga Campionilor 2002 a fost cu mult mai mare decât cea a CLT-UFA. Mai mult, ACT şi CLT-UFA au considerat că Comisia nu ar trebui să ajungă la concluzia că nu există suficiente dovezi de plăți excedentare ale drepturilor de difuzare a meciurilor de fotbal pe baza unui singur exemplu în care un operator comercial a făcut o supraofertă.

(73) Asociația operatorilor de cablu VECAI ridică două probleme. În primul rând, aceasta consideră că operatorii de televiziune prin cablu, care se supun obligației „ce trebuie îndeplinită", ar trebui să poată solicita o plată din partea radiodifuziunilor respective. Datorită obligației „ce trebuie îndeplinite", radiodifuziunile publice nu au plătit o taxă pentru transmisia semnalului prin rețelele de cablu.

(74) În al doilea rând, VECAI a argumentat că operatorii de televiziune prin cablu chiar plătesc o taxă către organizațiile care administrează drepturile în numele NOS RTV, însă NOS RTV şi Guvernul Țărilor de Jos o consideră drept o taxă de administrare. Conform VECAI, aceasta este o taxă ascunsă pentru drepturi de proprietate intelectuală.

5. OBSERVAȚII ALE AUTORITĂȚILOR DIN ȚĂRILE DE JOS ([28])

(75) Autoritățile din Țările de Jos afirmă că presupunerea Comisiei conform căreia măsurile relevante nu fac parte din finanțarea anuală, obişnuită a radiodifuziunilor publice ca parte componentă a finanțării acordate de stat, este eronată. Finanțarea care face obiectul investigației derivă din mecanismul normal de finanțare şi a făcut parte integrantă din planificarea bugetară care a dus la efectuarea de plăți către radiodifuziunile publice. Conform opiniei autorităților, FOR, fondurile de contrapartidă, fondul CoBo şi plățile către NOB fac parte din mecanismul anual, normal de finanțare.

(76) Autoritățile din Țările de Jos amintesc Comisiei, în cele din urmă, că evaluarea ar trebui să ia în considerare contextul specific în care operează radiodifuziunile publice. Autoritățile solicită Comisiei să ia în considerare Protocolul de la Amsterdam. Dacă este cazul, obiectul prezentei proceduri ar trebui calificat drept un ajutor compatibil în sensul articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE, în sensul principiilor prevăzute în Protocolul de la Amsterdam.

(77) Suma indicată provizoriu de Comisie drept posibilă compensare excedentară este eronată. Acest lucru s-a dedus din resursele fondurilor care au fost calificate în mod greşit ca fiind rezerve. Din moment ce utilizarea acestor fonduri este predeterminată şi este supusă unui control, nu poate exista o compensare excedentară. Mai mult, autoritățile argumentează că dacă măsurile în cauză sunt considerate a fi ajutor de stat, ajutorul ar trebui să fie considerat ajutor de stat existent în sensul articolului 88 alineatul (1) din Tratatul CE.

(78) Autoritățile din Țările de Jos evidențiază faptul că situațiile contabile ale asociațiilor radiodifuziunilor publice individuale s-au supus dintotdeauna aprobării de către un contabil independent.

(79) Autoritățile Țărilor de Jos consideră că difuzarea de sporturi mai mult sau mai puțin cunoscute intră sub incidența definiției sarcinii principale a radiodifuziunilor publice. Autoritățile din Țările de Jos consideră că, în determinarea ofertei pentru drepturile de transmisie, radiodifuziunile publice nu au plătit mai mult decât era necesar pentru a asigura achiziționarea drepturilor importante în raport cu misiunea lor de serviciu public şi programarea globală.

(80) Autoritățile reiterează faptul că misiunea de serviciu public a NOB face parte din sistemul de servicii publice de radiodifuziune. Faptul că NOB nu solicită plata de taxe de către radiodifuziunile publice pentru serviciile pe care le furnizează nu implică şi faptul că radiodifuziunile publice beneficiază de ajutor.

([27]) Acest model de calcul ia în considerare o serie de factori pentru a calcula venitul potențial ce poate fi câştigat din drepturile de transmisie a evenimentelor sportive: creşterea aşteptată a cheltuielilor pe întreaga piață a televiziunii şi aşteptările referitoare la potențialele venituri din publicitate ca urmare a întâlnirii cu persoanele care fac publicitatea; impactul difuzării evenimentelor sportive pe cota de piață a radiodifuziunilor comerciale (considerații privind poziționarea strategică); numărul cluburilor din Țările de Jos (pentru evenimentele internaționale precum Liga Campionilor).

([28]) Rezumatul răspunsului din data de 30 aprilie 2004, al autorităților din Țările de Jos la decizia de deschidere a procedurii de investigații formale.

(81) Autoritățile din Țările de Jos afirmă că, dat fiind faptul că operatorii comerciali nu solicită taxe pentru drepturile de autor nici de la operatorii de televiziune prin cablu, se poate spune că NOS RTV acționează ca operator de piață normală în condițiile acestei piețe speciale.

III. EVALUAREA MĂSURILOR CONFORM REGLEMENTĂRILOR PRIVIND AJUTORUL DE STAT

6. EXISTENȚA AJUTORULUI ÎN SENSUL ARTICOLULUI 87 ALINEATUL (1) DIN TRATATUL CE

(82) Articolul 87 alineatul (1) din tratat stabilește următoarele condiții pentru existența ajutorului de stat. În primul rând, trebuie să existe o intervenție a statului sau prin intermediul unor resurse provenite de la stat. În al doilea rând, acesta trebuie să confere un avantaj beneficiarului. În al treilea rând, trebuie să denatureze sau să amenințe că va denatura concurența. În al patrulea rând, intervenția trebuie să constituie un obstacol în calea comerțului dintre statele membre.

6.1. Existența resurselor de stat

6.1.1. Plățile ad hoc

(83) Plățile menționate în articolele 106 litera a şi 170 litera c din Legea privind mass-media, caracterizate de Comisie ca fiind plăți *ad hoc*, se pot împărți în plăți din fonduri de contrapartidă, plăți FOR şi plăți din fondul CoBo.

Plățile din fonduri de contrapartidă

(84) În cazul fondurilor de contrapartidă, banii sunt mai întâi puşi deoparte în cadrul AOR – care este un fond cu resurse deținute de stat şi gestionate de Autoritatea pentru mass-media – în scopul compensării anumitor tipuri de cheltuieli ale radiodifuziunilor publice care sunt mai ridicate decât cele prevăzute. Al doilea pas îl constituie transferarea resurselor de stat reprezentate de fondurile de contrapartidă ale AOR către NOS RTV.

Plățile din FOR

(85) Plățile efectuate de fondul FOR sunt considerate resurse de stat. Deşi FOR este un fond administrat şi gestionat de PO, banii provin de la AOR, care face parte din bugetul pentru mass-media.

(86) Mai important este faptul că, aşa cum s-a menționat în secțiunea 2.3.3.2, PO repartizează banii pe baza acordurilor încheiate în prealabil privind utilizarea banilor de la FOR. Deşi PO este cel care propune cum vor fi utilizați banii, ministrul educației, științei şi culturii este cel care adoptă propunerea şi stabileşte în ce scopuri pot fi utilizați aceştia. PO poate lua decizia de a utiliza banii numai după ce ministrul a stabilit criteriile pentru repartizarea banilor. PO trebuie să țină seama de regulile prevăzute de ministru. În consecință, se poate considera că transferul resurselor de stat are loc în momentul în care FOR efectuează plățile către radiodifuziunile individuale. Acesta reprezintă un transfer al resurselor de stat, care poate fi atribuit statului ([29]).

(87) În perioada supusă investigației radiodifuziunile publice au primit suma de 191,2 milioane EUR de la FOR şi suma de [...] milioane EUR din fondurile de contrapartidă.

Plățile din fondul CoBo

(88) Plățile efectuate de fondul CoBo sunt considerate resurse de stat. Aşa cum s-a menționat la alineatul 43, banii din fondul CoBo provin din contribuțiile directe de la bugetul pentru mass-media şi din veniturile generate de plata drepturilor de autor efectuată de operatorii de televiziune prin cablu din Belgia şi Germania pentru difuzarea a trei posturi din Țările de Jos în Belgia şi Germania. Comisia consideră că nu doar contribuțiile directe de la bugetul pentru mass-media, ci şi plata drepturilor de autor pot fi considerate resurse de stat. Într-adevăr, plata drepturilor de autor ar fi trebuit folosită pentru a finanța costurile serviciilor publice ale radiodifuziunilor. Depunerea acestora în Fondul CoBo a avut drept efect sporirea nevoii de finanțare publică în mod proporțional. În consecință, plata drepturilor de autor reprezintă echivalentul resurselor refuzate de stat.

(89) Mai mult, deşi fondul CoBo este deținut şi gestionat de o fundație (al cărei consiliu este guvernat de radiodifuziuni publice), transferurile din fondul CoBo devin disponibile pentru radiodifuziunile publice numai în condițiile stabilite de stat.

(90) În perioada supusă investigației, radiodifuziunile publice au primit suma de 31,7 milioane EUR din fondul CoBo. Acesta reprezintă un transfer de resurse de stat către radiodifuziunile individuale.

6.1.2. *Accesul liber la cablu*

(91) Obligația „ce trebuie îndeplinită” impusă operatorilor de cablu nu implică transferul resurselor de stat şi nici veniturile refuzate ale operatorilor de cablu nu pot fi considerate transfer de resurse de stat ([30]). Comisia nu deține informații pentru a sugera altceva. În consecință, considerația precedentă conform căreia măsura nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE se poate confirma.

6.1.3. *Facilități tehnice gratuite acordate de NOB*

(92) Compania publică NOB primeşte plăți de la stat pentru serviciile pe care este obligată să le presteze pentru radiodifuziunile publice. Aceste plăți presupun transferul direct de resurse de stat. În cele din urmă acestea oferă un

([29]) A se vedea cauza C-482/99 *Republica Franceză* c. *Comisiei* [2002] ECR I-4397, alineatul 55.

([30]) A se vedea cauza C-379/98 *PreussenElektra* [2001] ECR I-2099, alineatul 54 ff.

beneficiu radiodifuziunilor publice care primesc aceste servicii gratuit ([31]). Într-adevăr, chiar autoritățile din Țările de Jos au declarat că NOB acționează pur și simplu ca un „vehicul" pentru transferarea finanțării acordate de stat radiodifuziunilor publice care beneficiază de serviciile NOB.

6.2. **Avantajul economic**

(93) Finanțarea *ad hoc* (plăți către FOR și prin intermediul fondurilor de contrapartidă), transferurile către fondul CoBo și furnizarea de facilități tehnice gratuite oferă un avantaj economic radiodifuziunilor publice din Țările de Jos, în sensul că aceste măsuri le scutește de anumite costuri de exploatare pe care în mod normal ar trebui să le suporte.

6.2.1. ***Aplicabilitatea hotărârii judecătorești în cauza Altmark***

(94) Guvernul Țărilor de Jos și radiodifuziunile publice au susținut faptul că măsurile aflate sub investigație compensează radiodifuziunile publice pentru costurile nete privind achitarea de misiunea de serviciu public. Acest lucru ar însemna că măsurile, prin urmare, nu oferă un avantaj radiodifuziunilor publice și nu constituie ajutor, în conformitate cu hotărârea judecătorească în cauza *Altmark* ([32]).

(95) Măsurile de stat care compensează costurile suplimentare nete ale serviciilor de interes economic general nu se clasifică drept ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, în cazul în care compensarea se determină astfel încât întreprinderea să nu beneficieze de un avantaj real. În hotărârea în cauza *Altmark,* Curtea de Justiție stabilește condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ca o compensare să nu fie clasificată drept ajutor de stat. Aceste condiții sunt următoarele:

— în primul rând, întreprinderea beneficiară trebuie să dețină obligații în domeniul serviciilor publice și aceste obligații trebuie să fie definite în mod clar;

— în al doilea rând, parametrii pe baza cărora se calculează compensarea trebuie stabiliți dinainte într-o manieră obiectivă și transparentă;

— în al treilea rând, compensarea nu poate depăși necesarul de acoperire totală sau parțială a costurilor contractate prin achitarea de obligațiile din domeniul serviciilor publice, luând în considerare încasările relevante și un profit rezonabil pentru achitarea acestor obligații;

— în al patrulea rând, în situația în care o întreprindere care trebuie să se achite de obligațiile în domeniul serviciilor publice, nu este selectată printr-o procedură de achiziție publică, nivelul necesar al compensării se va determina pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere obișnuită, bine gestionată și care dispune de mijloace de producție adecvate pentru a putea îndeplini cerințele necesare în domeniul serviciilor publice, le-ar fi suportat în achitarea de respectivele obligații, luând în considerare încasările aferente și un profit rezonabil pentru achitarea acestor obligații.

(96) Comisia consideră că în situația în cauză ultimele trei condiții prevăzute la alineatul 95 nu sunt satisfăcute. În primul rând, transferul fondurilor din FOR, fondurile de contrapartidă și contribuțiile financiare din fondul CoBo către radiodifuziunile publice nu se bazează pe parametri obiectivi și transparenți, stabiliți în prealabil.

(97) Mai mult, nici măsurile financiare *ad hoc*, nici plățile din fondul CoBo nu iau în considerare toate încasările relevante ale radiodifuziunilor publice. Nici nu includ măsurile necesare de salvgardare pentru a exclude compensarea excedentară. Într-adevăr, așa cum se va evalua în detaliu mai jos, finanțarea *ad hoc* chiar a avut drept rezultat o compensare excedentară considerabilă.

(98) În cele din urmă, radiodifuziunile publice din Țările de Jos nu au fost alese în calitate de furnizori de servicii de interes economic general pe baza unei licitații, nici nu s-a efectuat o analiză pentru a garanta că nivelul compensării s-a determinat pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere obișnuită, bine gestionată și care dispune de mijloace de producție adecvate pentru a putea îndeplini cerințele necesare în domeniul serviciilor publice le-ar fi suportat în achitarea de respectivele obligații. Același lucru este valabil și în cazul finanțării facilităților tehnice puse la dispoziția radiodifuziunilor publice de către NOB.

(99) În consecință, Comisia consideră că nu toate condițiile prevăzute în hotărârea în cauza *Altmark* sunt satisfăcute în această situație.

6.3. **Denaturarea concurenței**

(100) Avantajul conferit de finanțarea *ad hoc*, transferurile către fondul CoBo și furnizarea de facilități tehnice gratuite radiodifuziunilor publice din Țările de Jos nu sunt disponibile pentru nici o altă întreprindere într-o situație similară. Dat fiind faptul că se denaturează concurența oricând ajutorul de stat consolidează poziția unei întreprinderii în raport alte întreprinderi concurente, acest avantaj poate denatura concurența dintre radiodifuziunile publice și alte întreprinderi ([33]).

6.4. **Obstacole în calea comerțului dintre statele membre**

(101) Atunci când un ajutor acordat de stat sau prin intermediul unor resurse de stat consolidează poziția unei întreprinderi în raport cu alte întreprinderi concurente în cadrul comerțului intracomunitar, acestea din urmă trebuie con-

([31]) A se vedea cauza C-126/01 *GEMO* [2003] ECR I-13769, alineatul 44.

([32]) A se vedea cauza C-280/00 *Altmark Trans,* citată mai sus, alineatul 95.

([33]) A se vedea cauza 730/79 *Philip Morris* [1980] ECR 2671, alineatul 11.

siderate a fi influențate de respectivul ajutor ([34]), chiar dacă întreprinderea beneficiară în sine nu este implicată în export ([35]). În mod similar, în situația în care un stat membru acordă ajutor întreprinderilor ce funcționează în domeniul serviciilor și distribuției, nu este necesar ca întreprinderile beneficiare să-și desfășoare activitatea în afara statelor membre pentru ca ajutorul să afecteze comerțul din cadrul Comunității ([36]).

(102) În conformitate cu această jurisprudență, Comunicarea Comisiei din 2001 privind aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune (denumită în continuare „Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune") ([37]) explică următoarele:

> *„În general, se poate considera că finanțarea acordată de stat organismelor publice de radiodifuziune influențează comerțul între statele membre. Acest fapt este evident în cazul achiziționării și vânzării drepturilor de difuzare, care se realizează de multe ori la nivel internațional. De asemenea, în cazul organismelor publice de radiodifuziune autorizate să vândă spații publicitare, publicitatea are un efect transfrontalier, în special în zonele lingvistice omogene situate de o parte și de alta a frontierelor naționale. În plus, structura acționariatului operatorilor comerciali poate cuprinde mai multe state membre"* ([38]).

(103) În situația de față, radiodifuziunile publice din Țările de Jos sunt ele însele active pe piața internațională. Datorită calității de membru al Uniunii Europeane de Radiodifuziune, acestea pot face schimb de programe de televiziune și pot participa la sistemul Eurovision. În plus, programele lor se transmit în Belgia și Germania. Mai mult, radiodifuziunile publice din Țările de Jos se află în concurență directă cu radiodifuziunile comerciale care operează pe piața internațională de radiodifuziune și care au o structură a acționariatului internațională.

(104) Comisia concluzionează din aceste motive că finanțarea *ad hoc*, fondurile puse la dispoziția fondului CoBo și furnizarea de facilități tehnice gratuite reprezintă obstacole în calea comerțului dintre statele membre în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

6.5. **Concluzie**

(105) Din moment ce toate condițiile prevăzute în articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE sunt satisfăcute și condițiile stabilite de Curtea de Justiție în hotărârea din cauza *Altmark* nu au fost îndeplinite în totalitate, Comisia concluzionează că finanțarea *ad hoc* (finanțarea din FOR și fondurile de contrapartidă), fondurile acordate prin intermediul fondului CoBo și furnizarea de servicii și facilități tehnice gratuite pentru radiodifuziunile din Țările de Jos trebuie să fie considerate un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE. Pe de altă parte, avantajul care derivă din accesul liber la rețeaua de cablu nu presupune transferul resurselor de stat și nu constituie un ajutor de stat.

7. **MĂSURI DE CLASIFICARE CA AJUTOARE „NOI"**

(106) În conformitate cu articolul 1 litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 659/99 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ([39]), „ajutor existent" înseamnă, *inter alia*:

> „(i) …, orice ajutor care a existat înainte de intrarea în vigoare a tratatului în aceste state membre, respectiv schemele de ajutor și ajutoarele individuale puse în aplicare anterior și care se aplică și ulterior intrării în vigoare a tratatului".

(107) Așa cum s-a menționat deja, se poate face o distincție între plățile anuale, care nu fac obiectul prezentei decizii, și plățile *ad hoc*.

7.1. **Plățile anuale**

(108) Plățile anuale se fac în temeiul articolului 110 din Legea privind mass-media, care prevede că „entitățile cărora li s-a acordat un timp de emisie au dreptul la finanțare din bugetul general". Nivelul de finanțare și disponibilitatea sunt prevăzute în aceeași Lege pentru Mass-media. Sistemul de finanțare a existat înainte de intrarea în vigoare a Tratatului și este considerat ajutor existent, așa cum a fost recunoscut de Comisie prin procedura E-5/2005 ([40]).

7.2. **Plățile ad hoc**

(109) Plățile *ad hoc* dețin o serie de caracteristici care le diferențiază de plățile anuale obișnuite și pledează împotriva clasificării lor ca fiind ajutor existent:

— *Baza juridică a plăților s-a stabilit după intrarea în vigoare a tratatului.* Abia în anul 1996, statul a introdus, prin intermediul fondurilor de contrapartidă, posibilitatea compensării cheltuielilor suportate de radiodifuziunile publice în condițiile unei creșteri excesive a prețurilor pentru drepturile de difuzare. Înainte de anul 1996, nu exista posibilitatea compensării plăților suportate de radiodifuziunile publice. În mod similar, în 1998 a fost introdusă modificarea Legii privind mass-media, care face posibile plățile *ad hoc* din FOR către radiodifuziunile individuale. În ceea ce privește contribuția statului la CoBo, statul s-a decis să contribuie la acest fond abia în anul 1994.

([34]) A se vedea cauza 730/79 *Philip Morris*, citată mai sus, alineatul 11 și cauza 259/85 *Republica Franceză* c. *Comisiei* [1987] ECR 4393, alineatul 24.

([35]) Cauza C-75/97 *Belgia* c. *Comisiei* (*Maribel bis/ter*) [1999] ECR I-3671, alineatul 45.

([36]) Cauza C-310/99 *Republica Italiană* c. *Comisiei*[2002] ECR I-2289, alineatul 66.

([37]) JO C 320, 15.11.2001, p. 5.

([38]) A se vedea Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune, alineatul 18.

([39]) JO L 83, 27.3.1999, p. 1. Regulament astfel cum a fost modificat prin Tratatul de Aderare din 2003.

([40]) Pentru o evaluare completă a se vedea articolul 17 scrisoare din partea Comisiei către autoritățile din Țările de Jos E-5/2005, din data de 3 martie 2005.

— *Plăţile efective s-au realizat abia începând cu anul 1994*. Mai exact, plăţile din fondul CoBo s-au făcut începând cu anul 1994, cele din fonduri de contrapartidă din anul 1996 şi cele din FOR începând cu anul 1999.

— *Spre deosebire de finanţarea anuală obişnuită, plăţile* ad hoc *nu pot fi considerate plăţi la care au dreptul radiodifuziunile publice*. În consecinţă, acordarea finanţării *ad hoc* nu este un proces automat ([41]). Aceste plăţi se efectuează la cererea radiodifuziunilor publice şi se acordă în baza unei decizii specifice şi individuale luată de către ministrul culturii în temeiul articolului 106 litera (a) din Legea privind mass-media. În cazul FOR, de exemplu, ministrul decide, având în vedere nivelul FOR, dacă fondurile ar trebui transferate din AOR către FOR. PO este cel care face repartizarea banilor mai departe pe baza regulilor prevăzute în protocoale.

— Condiţiile în care se pot realiza transferurile sunt stabilite în „Protocoalele de transfer" întocmite în 1999 şi 2002. Ca şi în cazul fondului CoBo, statul stabileşte anumite condiţii pentru plăţile către şi din fond care datează din 1994.

— În cele din urmă, finanţarea se acordă în anumite scopuri, aşa cum se indică la secţiunea 2.3.3. Acestea includ impulsionarea radiodifuziunilor de a realiza programe mai bune, amortizarea fluctuaţiilor din veniturile din publicitate, compensarea preţurilor ridicate ale drepturilor de difuzare a evenimentelor sportive şi stimularea coproducţiilor cu radiodifuziunile din Belgia şi Germania.

7.3. **Facilităţi tehnice gratuite**

(110) Radiodifuziunile publice au primit facilităţi tehnice gratuite de la NOB de la intrarea în vigoare a Legii privind mass-media în 1987. În acel an, NOB a început să furnizeze facilităţi pentru radiodifuziunile publice, deşi iniţial aceste facilităţi au fost furnizate de NOS. Un serviciu de interes economic general a fost încredinţat NOB-ului. Acesta furnizează facilităţi radiodifuziunilor publice individuale în mod gratuit şi primeşte plăţi direct de la stat. Această măsură se poate considera prin urmare o măsură de ajutor nou.

7.4. **Concluzii privind clasificarea ca „ajutoare noi"**

(111) Finanţarea *ad hoc* (plăţi din FOR către radiodifuziunile publice individuale şi din fondurile de contrapartidă), transferurile din fondul CoBo şi furnizarea de facilităţi tehnice gratuite ar trebui toate considerate mai degrabă ajutoare noi decât ajutoare existente.

([41]) Scrisoarea din data de 13 mai 2004 din partea autorităţilor din Ţările de Jos, a se vedea capitolul F.6.

8. **COMPATIBILITATEA AJUTORULUI ÎN SENSUL ARTICOLULUI 86 ALINEATUL (2) DIN TRATATUL CE**

(112) Pe baza caracteristicilor măsurilor, singurul motiv posibil pentru compatibilitate este articolul 86 alineatul (2) din Tratatul CE, care prevede că: *„Întreprinderile care au sarcina de a gestiona serviciile de interes economic general (…) se supun dispoziţiilor prezentului tratat, şi în special, normelor privind concurenţa, în măsura în care aplicarea acestor norme nu împiedică realizarea, în drept sau în fapt, a misiunii speciale care le-a fost încredinţată. Dezvoltarea schimburilor comerciale nu trebuie să fie afectată într-o măsură care contravine intereselor Comunităţii"*.

(113) Curtea de Justiţie a susţinut în mod consecvent faptul că articolul 86 alineatul (2) din Tratatul CE poate prevedea o derogare de la interdicţia privind ajutorul de stat pentru întreprinderile însărcinate cu servicii de interes economic general. Hotărârea Curţii în cauza *Altmark* a confirmat în mod implicit că ajutorul de stat care compensează costurile suportate de o întreprindere pentru furnizarea unui serviciu de interes economic general poate fi considerat compatibil cu piaţa comună dacă acesta respectă condiţiile prevăzute în articolul 86 alineatul (2) din Tratatul CE ([42]).

(114) În conformitate cu jurisprudenţa stabilită a Curţii de Justiţie ([43]), articolul 86 alineatul (2) din Tratatul CE constituie o derogare care ar trebui interpretată în mod restrictiv. Curtea a precizat că, pentru ca o măsură să poată beneficia de o astfel de derogare, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiţii:

— serviciul în cauză trebuie să fie un serviciu de interes economic general şi trebuie să fie definit în mod clar ca atare de către statul membru;

— întreprinderii în cauză trebuie să i se fi încredinţat în mod explicit prestarea serviciului respectiv de către statul membru;

— aplicarea normelor de concurenţă din tratat trebuie să împiedice realizarea sarcinilor specifice încredinţate întreprinderii, iar derogarea de la respectivele norme nu trebuie să afecteze dezvoltarea comerţului într-o măsură care să contravină intereselor comunitare.

(115) Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune stabileşte principiile şi metodele pe care Comisia intenţionează să le pună în aplicare pentru a asigura respectarea condiţiilor mai sus menţionate. În consecinţă, aceasta trebuie să examineze în situaţia de faţă dacă:

— activităţile de difuzare ale radiodifuziunilor publice din Ţările de Jos sunt definite în mod precis şi clar ca fiind un serviciu de interes economic general (definiţie);

([42]) A se vedea cauza *Altmark* citată mai sus, alineatele 101-109.

([43]) A se vedea, de exemplu, cauza 127/73 *BRT/SABAM* [1974] ECR 313, alineatele 19-22.

— radiodifuziunilor publice din Țările de Jos le este încredințată în mod explicit prestarea serviciului respectiv (încredințarea);

— finanțarea acordată de stat nu depășește costul net al respectivului serviciu public, luând în considerare și alte venituri directe sau indirecte ce derivă din serviciile publice (proporționalitate).

8.1. **Definiție**

(116) În acest context, se face mențiunea că finanțarea *ad hoc* și furnizarea gratuită de facilități tehnice au fost proiectate pentru a sprijini activitățile care fac parte din prestarea serviciilor publice generale. În consecință, este necesară o evaluare a nivelului global al finanțării radiodifuziunilor publice, dar, cu excepția măsurilor specifice menționate mai sus, prezenta decizie nu intenționează să evalueze mecanismul și condițiile în care se acordă finanțarea de către stat. Prezenta decizie nu vizează organizarea sistemului de radiodifuziune publică ca întreg.

(117) Așa cum s-a menționat la alineatul 33 din Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune, este responsabilitatea statelor membre să definească misiunea de serviciu public a radiodifuziunilor publice. Cu toate acestea, ținând cont de caracterul specific al sectorului radiodifuziunii, se poate lua în considerare *„o definiție «largă», care să acorde unui anumit organism de radiodifuziune misiunea de a oferi un program echilibrat și variat, în conformitate cu misiunea sa, și să conserve în același timp un anumit nivel al audienți, în sensul prevederilor interpretative ale protocolului, ca fiind legitimă în temeiul articolului 86 alineatul (2). O astfel de definiție ar fi în concordanță cu satisfacerea nevoilor democratice, sociale și culturale, precum și cu garantarea pluralismului, inclusiv a diversității culturale și lingvistice."*

(118) Deși definiția este cuprinzătoare, ar trebui să fie suficient de clară și precisă pentru a nu ridica îndoieli în ceea ce privește faptul dacă o activitate dată desfășurată de operatorul însărcinat urmează să fie inclusă de statul membru în cauză în misiunea de serviciu public sau nu. Așa cum se menționează la alineatul 36 din Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune, în ceea ce privește definiția serviciului public în sectorul radiodifuziunii, rolul Comisiei se limitează la a verifica dacă există o eroare manifestă.

(119) Sarcina principală a radiodifuziunilor publice este de a furniza programe variate de înaltă calitate și pentru emisia generală pe posturile publice, de interes general, așa cum se prevede la articolul 13 litera c din Legea privind mass-media. De asemenea, legislația cuprinde anumite cerințe de programare legate de categoriile de conținut ce trebuie acoperite și de perioada de timp de emisie ce trebuie atribuită fiecărei categorii.

(120) CLT-UFA a declarat că radiodifuziunile publice din Țările de Jos difuzează prea multe evenimente sportive în general și prea mult fotbal în special. Reclamanții au susținut că NOS RTV difuzează majoritatea evenimentelor sportive din Țările de Jos. Așa cum s-a menționat deja, finanțarea *ad hoc* a fost proiectată pentru a finanța activități care fac parte din misiunea de serviciu public de interes general și, în consecință, pentru a achiziționa drepturile de difuzare a evenimentelor sportive.

(121) Cu toate acestea, Comisia este de părere că difuzarea de programe sportive în limita a aproximativ 10 % din timpul total de emisie, nu constituie o eroare manifestă. Evenimentele sportive pot face parte din misiunea de serviciu public a radiodifuziunilor, iar alocarea a 10 % din timpul de emisie pentru evenimentele sportive nu reprezintă o nerespectare a misiunii de furnizare a unui amestec echilibrat și variat de programe de interes public.

(122) Comisia este de părere că principala sarcină, așa cum este definită în articolul 13 litera c alineatul (1) din Legea privind mass-media, este definită în sensul larg, dar se poate considera că îndeplinește – în conformitate cu textul Protocolului de la Amsterdam – „nevoile democratice, sociale și culturale" ale societății Țărilor de Jos. Prin urmare, definiția din legislație este suficient de clară și precisă în ceea ce privește sarcina principală și nu conține erori manifeste.

8.2. **Încredințarea**

(123) Alineatul 40 din Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune susține că pentru a putea beneficia de o derogare în temeiul articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE, misiunea de serviciu public ar trebui încredințată uneia sau mai multor întreprinderi printr-un act oficial. Comisia remarcă faptul că Legea privind mass-media încredințează în mod formal NOS sarcina de a duce la îndeplinire misiunea de serviciu public definită la articolul 13 litera c și în legislația aplicabilă. Radiodifuziunile publice au dreptul să difuzeze programe pe posturile publice în temeiul articolului 31 din Legea privind mass-media și Comisia consideră că principala sarcină de a difuza programe este încredințată în mod clar radiodifuziunilor publice.

8.3. **Proporționalitatea**

(124) În capitolul 6.3 din Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune se explică faptul că testul de proporționalitate pe care Comisia trebuie să-l efectueze are două componente ([44]).

(125) Pe de o parte, Comisia trebui să calculeze costul net al misiunii de serviciu public încredințate radiodifuziunilor publice din Țările de Jos și să verifice dacă acest cost a fost sau nu compensat în mod excedentar. Când se acordă compensări unei întreprinderi, ajutorul de stat nu trebuie să depășească costurile nete ale misiunii de serviciu public. Pentru a ajunge la costul net, trebuie luate în considerare și alte venituri directe sau indirecte ce derivă din misiunea de serviciu public. Prin urmare, în evaluarea proporționalității ajutorului se va lua în considerare profitul din exploatare al activităților din domeniul serviciilor publice.

([44]) A se vedea Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune, alineatele 57 și 58.

(126) Pe de altă parte, Comisia trebuie să cerceteze orice informație pe care o are la dispoziție și care sugerează că radiodifuziunile publice denaturează concurența pe pieţele comerciale mai mult decât este necesar pentru îndeplinirea misiunii de serviciu public. De exemplu, o radiodifuziune publică, în măsura în care veniturile mai scăzute ar fi acoperite prin ajutorul de stat, ar putea fi tentată să reducă prețurile pentru publicitate sau pentru orice altă activitate care nu face parte din domeniul serviciilor publice de pe piață, cu scopul de a reduce veniturile concurenților. O asemenea practică ar necesita o finanțare suplimentară din partea statului pentru a compensa veniturile excluse din activitățile comerciale și ar indica, prin urmare, existența unei compensări excedentare a obligațiilor în domeniul serviciilor publice.

8.3.1. ***Transparență și repartizarea cheltuielilor***

(127) În primul rând Comisia trebuie să stabilească costul serviciilor de interes economic general. Deoarece radiodifuziunile publice din Țările de Jos îndeplinesc, de asemenea, activități care nu au legătură cu serviciile publice, acestea sunt obligate, prin Directiva 80/723/CEE a Comisiei din 25 iunie 1980 privind transparența relațiilor financiare dintre statele membre și întreprinderile publice ([45]), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2000/52/CE a Comisiei ([46]), să păstreze conturi separate pentru activitățile diferite pe care le efectuează. Costurile și veniturile trebuie să fie repartizate în mod corect pe baza unor principii de contabilizare costurilor obiective și bine definite. Costurile atribuibile în totalitate activităților serviciilor publice, cât și activităților comerciale, nu trebuie să fie repartizate între cele două categorii și pot fi alocate în întregime serviciilor publice ([47]).

(128) Directiva privind transparența a fost pusă în aplicare în Țările de Jos prin intermediul unei modificări a Legii concurenței („Mededingingswet") ([48]). Mai mult, un decret ([49]) special obligă radiodifuziunile publice să mențină conturi separate pentru toate activitățile colaterale și activitățile asociative. Pe baza acestui decret, autoritățile din Țările de Jos au pus la dispoziție informații privind costurile și veniturile radiodifuziunilor publice din perioada cuprinsă între 1994 și 2005.

(129) În temeiul Directivei privind transparența, statele membre trebuie să se asigure nu numai că sunt menținute conturi separate pentru activitățile aferente serviciilor publice și alte activități ca nu vizează serviciile publice, dar și că toate costurile și veniturile sunt repartizate în mod corect pe baza principiilor de contabilitate aplicate în mod susținut și prin justificarea în mod obiectiv a costurilor și că principiile de repartizare a costurilor conform cărora sunt menținute conturile separate sunt stabilite în mod clar.

([45]) JO L 195, 29.7.1980, p. 35. Directiva astfel cum a fost modificată prin Directiva 2005/81/CE (JO L 312, 29.11.2005, p. 47).

([46]) JO L 193, 29.7.2000, p. 75.

([47]) A se vederea Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune, alineatele 53-56.

([48]) A se vedea articolul 25 litera a din Legea privind competiția.

([49]) Decretul Secretarului de Stat din 13 iunie 2001, care include anexa „Manual de raportare financiară".

(130) Cu toate acestea, Comisia observă că decretul nu stabilește modul în care radiodifuziunile publice trebuie să repartizeze costurile împărțite între activitățile aferente serviciilor publice și cele care nu vizează serviciile publice. Mai mult, informațiile date de autoritățile din Țările de Jos confirmă că radiodifuziunile publice utilizează metode diferite de repartizare a costurilor. Autoritățile argumentează că la nivel individual repartizarea este corectă, dar datorită alegerilor făcute de radiodifuziunile individuale privind repartizarea costurilor, repartizarea poate diferi de la o radiodifuziune la alta. Cu toate acestea, Comisia consideră că lipsa consecvenței între diferitele radiodifuziuni demonstrează faptul că decretul nu stabilește suficiente măsuri referitoare la repartizarea costurilor.

(131) Prin urmare, pe baza informațiilor depuse de autoritățile din Țările de Jos, nu se poate concluziona că respectivele costuri sunt repartizate în mod corect pe baza metodelor acceptate de repartizare a costurilor. În consecință, Comisia consideră că trebuie luate în considerare toate veniturile nete derivate din activitățile comerciale ale radiodifuziunilor publice atunci când se stabilește dacă finanțarea acordată de stat este proporțională cu costurile serviciilor publice. Această situație respectă, de asemenea, cadrul legislativ din Țările de Jos care se aplică sistemului de servicii publice de radiodifuziune și care obligă radiodifuziunile să își folosească toate profiturile în scopul serviciilor publice, inclusiv cele derivate din activitățile comerciale ([50]).

8.3.2. ***Proporționalitatea finanțărilor publice***

(132) În conformitate cu alineatul 57 din Comunicarea privind radiodifuziunea, ajutorul de stat nu trebuie să depășească costurile nete ale misiunii de serviciu public suportate de radiodifuziune. Astfel, după stabilirea costurilor nete aferente misiunii de serviciu public, trebuie să se stabilească dacă suma totală a finanțării acordate de stat nu depășește această sumă.

(133) În cazul în care repartizarea completă sau semnificativă a costurilor nu a avut loc, veniturile nete ale tuturor activităților care au beneficiat în mod direct sau indirect de finanțarea publică trebuie să fie luate în considerare în calcularea costurilor nete aferente serviciilor publice ([51]). Numai veniturile derivate din activitățile comerciale de sine stătătoare nu trebuie să fie luate în considerare în momentul stabilirii costurilor nete aferente misiunii de serviciu public. Acestea sunt activități care nu au beneficiat în mod direct sau indirect – de exemplu, prin intermediul unor rate de producție mai ieftine – de finanțarea acordată de stat sau care au plătit valoarea totală a intrărilor pe care le împart cu sau care rezultă din misiunea de serviciu public.

([50]) Sumele puse la dispoziție de autoritățile din Țările de Jos demonstrează că în timpul perioadei de anchetă activitățile comerciale ale radiodifuziunilor publice au adus profit în general.

([51]) A se vedea Comunicarea privind radiodifuziunea, alineatele 55 și 56.

(134) În cadrul sistemului de servicii publice de radiodifuziune din Țările de Jos, nu există conceptul de activități de sine stătătoare şi nici o repartizare totală şi semnificativă a resurselor între diferitele activități ale radiodifuziunilor. Mai mult, Legea privind mass-media stipulează că toate veniturile nete derivate din sarcini principale şi colaterale ([52]), activități colaterale şi asociative ([53]) trebuie să fie folosite pentru îndeplinirea misiunii de serviciu public ([54]).

(135) În consecință, costurile nete derivate din activitățile de serviciu public sunt stabilite prin luarea în considerare a veniturilor derivate din toate activitățile efectuate de radiodifuziunile publice. Prin urmare, calculul se efectuează după cum urmează:

— în primul rând, costurile nete ale serviciilor publice sunt stabilite prin deducerea din costurile totale pentru furnizarea serviciilor publice a veniturilor nete derivate din exploatarea serviciilor publice (sarcini principale şi colaterale) ([55]);

— în al doilea rând, sunt luate în considerare toate celelalte venituri nete comerciale (activități colaterale şi asociative);

— în al treilea rând, sunt adăugate toate formele de finanțare acordată de stat. În primul rând, finanțarea anuală de stat şi *plățile Stifo*, considerate măsuri de „ajutor existent". Urmează finanțarea *ad hoc* (plăți efectuate din fondul de rezervă pentru radiodifuziune) şi plăți efectuate din fondul de co-producție, care sunt considerate măsuri de „ajutor nou".

(136) Suma tuturor articolelor menționate mai sus stabileşte dacă finanțarea totală acordată de stat depăşeşte costurile publice totale nete sau, cu alte cuvinte, dacă a avut loc o compensare excedentară a sarcinilor de serviciu public.

(137) În ceea ce priveşte furnizarea gratuită a serviciilor tehnice şi a facilităților de către NOB, măsura trebuie, în principiu, să fie luată în considerare la evaluarea compensării excedentare. Cu toate acestea, nu este necesară includerea explicită a măsurii în calcule deoarece profiturile ce derivă din serviciul tehnic gratuit pot fi considerate costuri compensatorii care în caz contrar ar fi trebuit finanțate. Prin urmare, necesitatea plății costurilor în cauză ar fi dus la creşterea cu aceeaşi sumă a costurilor serviciilor publice încredințate radiodifuziunilor publice din Țările de Jos. Prin urmare, includerea acestor costuri nu ar fi modificat rezultatul final net ([56]).

8.4. Decizia de deschidere a procedurii şi perioada supusă investigației

(138) În decizia de deschidere a procedurii, Comisia a estimat compensarea excedentară preliminară la 110 milioane EUR. Calculul s-a bazat pe cifre incomplete ale sumei reale privind transferurile de rezerve şi nivelul rezervelor deținute de sistemul de servicii publice de radiodifuziune în ansamblu în perioada 1992-2002. La data respectivă, autoritățile nu au pus la dispoziție date complete privind radiodifuziunile individuale.

(139) După deschiderea procedurii, Comisia a primit cifrele referitoare la costurile şi veniturile radiodifuziunilor individuale, care sunt mai detaliate decât cifrele globale puse la dispoziție la momentul deschiderii procedurii. Mai mult, noile informații pun la dispoziție date reale până în 2005 şi includ, de asemenea, o estimare pentru anul 2006.

(140) Decizia face referire la plățile *ad hoc* plătite începând cu 1994 şi vizează perioada de până în 2005 inclusiv. În ceea ce priveşte data finală, autoritățile din Țările de Jos au invitat Comisia să ia în considerare şi cifrele pentru anul 2006. Cu toate acestea, Comisia nu consideră adecvată această situație deoarece cifrele de pe 2006 reprezintă numai estimări ale anului bugetar în curs.

8.4.1. *Evaluarea compensării acordate radiodifuziunilor publice individuale*

(141) Se pare că 14 din cele 19 radiodifuziuni publice au fost compensate excedentar în perioada cuprinsă între 1994-2005. Compensarea excedentară a generat profituri de 32 milioane EUR, care au fost transferate de regulă, către rezervele pentru programe.

(142) Cu toate acestea, în unele cazuri, o parte din compensarea excedentară a fost folosită pentru a balansa compensarea deficitară din perioada de dinainte de 1994. La începutul anului 1994, anumite radiodifuziuni aveau o rezervă pentru programe negativă ([57]). Radiodifuziunilor le-a fost permisă numai înregistrarea rezervelor negative de program în momentul în care costurile aferente serviciilor publice au depăşit diversele surse de finanțare a serviciilor publice. Cu alte cuvinte, rezervele negative pentru programe nu puteau deriva decât din compensarea deficitară a costurilor aferente serviciilor publice.

(143) Pe de altă parte, orice eventuală pierdere rezultată din activități comerciale trebuia să fie finanțată prin intermediul rezervelor asociațiilor şi nu a putut fi reflectată în

([52]) Veniturile derivate din drepturile de proprietate intelectuală, veniturile derivate din SMS-uri, sponsorizări, publicitate, vânzări de bilete etc. Acest lucru poate fi conchis din Manualul de raportare financiară menționat mai sus, care stabileşte normele şi principiile de contabilitate astfel cum trebuie aplicate de radiodifuziunile publice individuale (Versiunea 2005, Modelul VII, pagina 18).

([53]) Veniturile provenind din activitățile colaterale şi ale asociațiilor constau în:
(1) Venituri provenind din activități ale asociațiilor: acestea reprezintă în general contribuții ale membrilor, venituri provenind din reviste ale asociațiilor şi din moşteniri primite;
(2) venituri provenind din investiții: acestea reprezintă venituri din dobânzi, leasing şi proprietăți;
(3) venituri provenind din reviste pentru program TV: venituri provenind din publicarea de reviste pentru program TV (reviste care conțin detalii despre programe, recenzii, publicitate etc.);
(4) venituri derivate din alte activități: venituri provenind din vânzarea de CD-uri şi DVD-uri, vânzarea de formate de programe.

([54]) Scrisoare a autorităților din Țările de Jos în contextul cauzei E-5/2005 din data de 2 iunie 2005 şi înregistrată la 7 iunie 2005.

([55]) A se vedea alineatul 26.

([56]) Acest lucru este în conformitate cu poziția Comisiei din cadrul deciziei privind radiodifuziunea publică din Italia RAI. Decizia Comisiei din 15 octombrie 2003 privind măsurile puse în aplicare de Italia pentru RAI SpA, JO L 119, 23.4.2004, p. 1.

([57]) De ex. VARA a avut o rezervă negativă de program de 8,5 milioane EUR la începutul anului 1994.

rezervele pentru programe. Conform autorităților din Țările de Jos, rezervele asociațiilor au fost constituite din fonduri private.

(144) Există, de asemenea, cazuri în care compensarea deficitară costurilor aferente serviciilor publice a fost finanțată temporar din rezerve ale asociațiilor. În 1993, rezervele asociației au fost „înghețate" de autoritățile din Țările de Jos; începând cu acel moment, veniturile derivate din servicii publice și activități comerciale nu au mai putut fi adăugate la rezervele asociațiilor. Cu toate acestea, s-a făcut o excepție în cazul rambursării plăților efectuate din rezervele asociațiilor înainte de 1994 pentru a acoperi costurile nefinanțate aferente serviciilor publice. În conformitate cu autoritățile din Țările de Jos, aceasta este singura împrejurare în care fondurile au fost adăugate la aceste rezerve după 1994 ([58]).

(145) Comisia consideră că sumele negative înregistrate în rezervele pentru programe și variațiile pozitive ale rezervelor asociațiilor după 1994 au apărut numai ca rezultat al „compensării deficitare" anterioare a costurilor aferente serviciilor publice. Prin urmare, se consideră că o eventuală compensare a acestor sume constituie costuri eligibile ale misiunii de serviciu public. În consecință, sumele corespunzătoare nu trebuie luate în considerare atunci când se stabilește compensarea excedentară.

(146) În conformitate cu cele menționate la alineatul 141, în general compensarea excedentară a fost integrată în rezervele pentru programe. În 2005, PO a decis pentru prima dată, în baza articolului 19 litera a alineatul (1) litera h și articolului 109 litera a din Legea privind mass-media, că rezervele deținute de radiodifuziunile individuale ce depășesc 5-10 % din bugetul anual al acestora, trebuie să fie transferate către PO ([59]). Acest transfer este considerat, de asemenea, parte integrantă a măsurilor *ad hoc* și este luat în considerare pentru stabilirea proporționalității compensării. Drept rezultat, acest transfer a redus compensarea totală acordată radiodifuziunilor publice individuale, mărind în același timp compensarea excedentară a PO.

(147) Prin scăderea – pentru fiecare an din perioada 1994-2005 – a costului net aferent serviciilor publice din finanțările totale primite din partea Statului, prin metoda descrisă la secțiunea 8.3.2, Comisia conchide că niciuna din radiodifuziunile individuale nu a primit finanțări publice mai mari de 10 % din bugetul său anual. Din moment ce costurile radiodifuziunilor publice pot varia în fiecare an, statul poate dori ca, din motive bugetare, să păstreze un nivel minim al fluctuațiilor aferente finanțărilor acordate de stat și să permită ca un anumit procent din compensarea excedentară anuală să fie reportat în anul următor. Comisia a recunoscut acest principiu în cazul radiodifuziunilor publice din Danemarca ([60]).

(148) În cazul ajutoarelor de stat din Danemarca, Comisia a argumentat că rezervele respective trebuie să fie instituite pentru un scop anume și că trebuie să fie regularizate la o dată fixă, ceea ce înseamnă că trebuie să fie deduse din compensarea anului următor în cazul în care este descoperită o compensare excedentară. Astfel, în cazul în care compensarea excedentară nu depășește 10 % din suma compensării anuale, această compensare excedentară este compatibilă cu Tratatul CE, poate fi reportată în anul următor și dedusă din suma compensării plătibile pentru perioada respectivă.

(149) Autoritățile din Țările de Jos au decis că radiodifuziunile publice individuale pot menține numai o rezervă dedicată de maxim 5-10 % din bugetul anual al acestora ([61]). În vederea acestei constrângeri, în 2005 PO a ordonat transferul a 42,457 milioane EUR din rezervele radiodifuziunilor individuale către PO. Autoritățile și-au luat, de asemenea, angajamentul de a efectua o monitorizare regulată a rezervelor și o de a ordona rambursarea sumelor ce depășesc 10 % din compensarea anuală începând cu 2006 ([62]). În consecință, Comisia consideră că sunt îndeplinite condițiile compatibilitate ale unei sume de compensare excedentară numai dacă aceasta nu depășește 10 % din bugetul anual destinat radiodifuziunilor publice ([63]).

(150) Din moment ce compensarea excedentară nu depășește marja de 10 % a bugetului anual, prin urmare poate fi considerată justificată pentru îndeplinirea misiunii de serviciu public, și astfel ajutorul se consideră compatibil cu articolul 86 alineatul (2) din Tratatul CE.

8.4.2. ***Compensarea excedentară a PO***

(151) PO a primit, de asemenea, o compensare pentru rolul jucat în administrarea și coordonarea sistemului de radiodifuziune. PO îndeplinește acest rol ca organizație separată, care, intern, menține o contabilitate separată. Autoritățile din Țările de Jos au argumentat că deși NOS TV și PO sunt părți ale unei singure persoane juridice și prezintă, de asemenea, conturi consolidate, niciuna dintre acestea nu poate avea sub nicio formă acces la fondurile celeilalte.

([58]) Acest lucru se aplică AVRO, KRO, NCRV și VARA. Scrisoare din partea autorităților din Țările de Jos, 30 aprilie, înregistrată la 13 mai 2004.

([59]) Scrisoare „Publieke Omroep" din 28 iulie 2005, trimisă de autoritățile din Țările de Jos la 1 septembrie 2005 (înregistrată la 5 septembrie 2005).

([60]) Decizia Comisiei din 19 mai 2004 privind măsurile puse în aplicare de Danemarca pentru TV2/Danmark, JO L 85, 23.8.2006, p. 113.

([61]) 5 % sau 10 %, în funcție de mărimea bugetului radiodifuziunii.

([62]) În proiectul de propunere pentru o nouă Lege privind mass-media (Legea privind mass-media 2007), guvernul din Țările de Jos a introdus o normă care stabilește ca rezerva să fie monitorizată anual și ca orice rezervă excesivă (rezervă cu 10 % mai mare decât compensarea anuală) să fie transferată AOR, care este administrată de Autoritatea pentru mass-media. Guvernul din Țările de Jos și-a asumat obligația – prin scrisoarea din 4 mai 2006 – de a introduce această normă în Legea pentru buget 2006, care garantează aplicarea până la adaptarea „Legii pentru mass-media 2007".

([63]) În practică, 5 % sau 10 %, astfel cum au stabilit autoritățile din Țările de Jos.

(152) Pe baza contabilității separate pentru PO şi în conformitate cu metoda de contabilitate descrisă mai sus, Comisia concluzionează că PO a primit o compensare excedentară totală de 55 908 milioane EUR, fără a include rezervele transferate în 2005 de la radiodifuziunile individuale. Transferul rezervelor în valoare de 42 457 milioane de EUR. În cazul în care transferul este luat în considerare, compensarea excedentară totală a PO se ridică la 98 365 (55 908 EUR + 42 457 EUR) milioane EUR.

Tabelul 4

Prezentarea generală a finanțării anuale a PO (1994-2005) se ridică la × 1 milion EUR ([64])

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Total
Costuri aferente activităților publice	53,1	60,5	61,8	64,6	69,3	77,3	89,0	94,7	100,4	91,2	91,9	95,2	948,9
Venituri derivate din activități publice	0	0	0	0,7	3,3	3,5	2,5	2,6	3,4	0,2	0	0	16,2
Costuri nete aferente activităților publice	**53,1**	**60,5**	**61,8**	**63,9**	**66,0**	**73,8**	**86,4**	**92,0**	**97,0**	**90,9**	**91,9**	**95,2**	**932,7**
Rezultatul net al activităților comerciale	**5,7**	**5,9**	**6,5**	**7,3**	**10,7**	**16,0**	**13,7**	**12,0**	**10,8**	**13,1**	**22,3**	**9,7**	**133,7**
Necesarul de finanțare publică	**47,5**	**54,6**	**55,3**	**56,5**	**55,4**	**57,8**	**72,7**	**80,0**	**86,2**	**77,8**	**69,6**	**85,5**	**799,0**
Plăți anuale	49,4	55,6	58,3	58,9	62,3	70,7	68,7	74,6	78,6	85,4	78,0	79,3	819,6
Plăți anuale din partea Stifo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Compensare anuală totală	**49,4**	**55,6**	**58,3**	**58,9**	**62,3**	**70,7**	**68,7**	**74,6**	**78,6**	**85,4**	**78,0**	**79,3**	**819,6**
Rezultatul înaintea plăților ad hoc	**1,9**	**1,0**	**3,0**	**2,3**	**6,9**	**12,8**	**- 4,0**	**- 5,4**	**- 7,6**	**7,6**	**8,4**	**- 6,2**	**20,7**
Plăți din FOR	0	0	0	0	0	0	7,1	6,1	5,2	7,0	5,6	2,8	33,9
Plăți din fonduri de contrapartidă	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plăți din fondul CoBo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transferul rezervelor excedentare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42,5	42,5
Total plăți *ad hoc*	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**7,1**	**6,1**	**5,2**	**7,0**	**5,6**	**45,3**	**76,3**
Elemente extraordinare	0	0	0	0	0	0,9	0	0,2	0,2	0	0	0	1,4
Total compensare excedentară/deficitară	**1,9**	**1,0**	**3,0**	**2,3**	**6,9**	**13,7**	**3,1**	**0,9**	**- 2,1**	**14,5**	**14,0**	**39,1**	**98,4**

([64]) Diferențele dintre text şi tabel se datorează diferențelor de rotunjire.

(153) În opinia Comisiei, compensarea excedentară de 98 365 milioane EUR nu este necesară pentru funcționarea serviciilor publice și, prin urmare, nu pot beneficia de derogarea de la interdicția privind ajutorul de stat prevăzută de articolul 86 alineatul (2). În consecință, compensarea excedentară nu este considerată ajutor compatibil și în principiu ar trebui să fie recuperată din PO.

(154) Cu toate acestea, se pare că compensarea excedentară depășește plățile totale *ad hoc* cumulate în PO. PO a primit 33 870 milioane EUR sub formă de plăți *ad hoc* din partea bugetului pentru mass-media acordat de stat, plus transferul *ad hoc* de 42 457 milioane EUR din partea celorlalte radiodifuziuni. Astfel, suma totală a plăților se ridică la 76 327 milioane EUR primiți din măsuri *ad hoc*. Mai mult, plățile *ad hoc* au generat, de asemenea, dobânzi care trebuie luate în considerare la stabilirea sumei fondurilor care nu au fost primite în contextul „măsurilor existente de ajutor". Prin urmare, recuperarea ar trebui limitată la 76 327 milioane EUR plus dobândă, deoarece compensarea excedentară „restantă" a fost acordată prin intermediul ajutorului existent și nu poate fi recuperată.

8.5. Comportament anticoncurențial privind piețele comerciale

(155) În conformitate cu explicația din Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune, Comisia este de părere că această conduită anticoncurențială a serviciilor publice de radiodifuziune nu poate fi considerată necesară pentru îndeplinirea misiunii serviciilor publice. În decizia de deschidere a procedurii de investigație formală, Comisia a menționat următoarele eventuale denaturări ale pieței:

8.5.1. *Transmisie prin cablu*

(156) Contractul cadru încheiat între radiodifuziuni și operatorii de cablu în 1985 prevede ca, la cererea guvernului din Țările de Jos, operatorii de televiziune prin cablu să nu plătească drepturi de proprietate intelectuală pentru transmisia programelor publice de televiziune din Țările de Jos. Astfel, se justifică întrebarea dacă, prin renunțarea la drepturile de proprietate intelectuală față de operatorii de televiziune prin cablu, PO a acționat ca un operator de piață normal din moment ce a renunțat la veniturile comerciale.

(157) Cu toate acestea, autoritățile din Țările de Jos argumentează că, dacă PO nu revendică un onorariu pentru drepturile de proprietate intelectuală, acest lucru nu contravine în mod necesar comportamentului de piață. În definitiv, radiodifuziunile comerciale nu impun plata unui onorariu de către operatorii de televiziune prin cablu pentru transmisia programelor lor ([65]).

([65]) Conform organizației operatorilor de televiziune prin cablu, VECAI, NOS primește de fapt o plată din partea VECAI, deși nu este menționată sub această denumire. Cu toate acestea, NOS nu consideră această plată ca onorariu pentru drepturile de proprietate intelectuală.

(158) Într-adevăr, acordurile comerciale încheiate între radiodifuziuni și operatorii de cablu pot lua diverse forme, având în vedere în special faptul că tranzacția implică un schimb de servicii de transmisie cu disponibilitatea conținutului, care este valoros pentru ambele părți. În consecință, Comisia consideră că nu există o indicație clară conform căreia PO a acționat contrar comportamentului de piață și că prin renunțarea la veniturile comerciale a sporit nevoia finanțărilor acordate de stat.

8.5.2. *Piața de publicitate*

8.5.2.1. *Presupusa subcotație a prețurilor pentru GRP 20-49*

(159) În momentul deschiderii procedurii de investigație formală, Comisia nu deținea suficiente dovezi că STER a subcotat într-adevăr prețurile. Cu toate acestea, trebuie evaluate informațiile prezentate după deschiderea procedurii de investigație de către reclamanți și autoritățile din Țările de Jos.

(160) Alineatul 58 din Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune indică faptul că radiodifuziunile publice ar putea fi tentate să provoace scăderea prețurilor pentru publicitate pentru a reduce venitul concurenților. Cu toate acestea, trebuie să reținem că radiodifuziunile publice din Țările de Jos nu desfășoară în mod direct activități de publicitate, ci acestea sunt realizate de o organizație separată, STER. În conformitate cu obiectivele declarate, STER trebuie să exploateze timpul disponibil pentru publicitate într-o asemenea manieră încât să aducă o contribuție optimă la finanțarea centrală a radiodifuziunilor publice. STER funcționează ca un intermediar, având funcția de a maximiza profitul din vânzarea spațiului publicitar al radiodifuziunilor private. Așa cum s-a menționat deja la alineatul 17, STER transferă veniturile din publicitate direct către bugetul pentru mass-media.

(161) Orice intenție de subcotare din partea STER se poate deduce din una din următoarele circumstanțe: prețurile STER sunt mai scăzute decât ale concurenților săi, creșterea cotei de piață și pierderea de venituri pentru STER.

(162) În primul rând, Comisia prevede în decizia de deschidere a procedurii de investigație formală că o comparație între prețurile companiilor publice și private pentru vânzarea de spații publicitare ar putea fi interpretată ca o măsură semnificativă a criteriilor prevăzute la alineatul 58 din Comunicarea privind serviciile de radiodifuziune.

(163) Pentru a compara prețurile, cea mai relevantă este grupa de spectatori cu vârsta cuprinsă între 20 şi 49 ani. Aşa cum se poate deduce din tabelul 5, există diferite sub-grupe, iar majoritatea spectatorilor țintă se încadrează în intervalul categoria 20-49 ani:

Tabelul 5

Procentul puntelor de audiență (GRP) obținut de STER în anul 2004

Ținta:	Peste 13 ani	20-34	35-49	50-64	20-49	Cumpărători cu vârsta între 20 şi 49 ani	Cumpărători cu vârsta între 20 şi 49 ani şi copii	Bărbați	Femei
Punctaj obținut	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Sursă: Scrisoarea din data de 27.1.2005 din partea autorităților din Țările de Jos.

(164) Tabelul 5 indică faptul că STER vinde publicitate predominant pentru spectatori. Din anul 1999, cota de piață STER în publicitate şi audiența atrasă de radiodifuziunile publice pentru grupul țintă de vârstă 20-49 a scăzut. Prețurile brute percepute de la cei care contractează servicii de publicitate pentru grupul țintă de vârstă 20-49 au fost următoarele:

Tabelul 6

Prețuri brute pe GRP pentru grupul țintă de vârstă 20-49 (orele 18.00-24.00), 1995-2005 în EUR

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	1 470	1 496	1 499	1 315	1 485	1 541	1 562	1 624	1 816	1 932	1 890
Radiodifuziuni comerciale	1 337	1 314	1 366	1 399	1 438	1 637	1 667	1 675	1 753	2 055	2 087

Sursă: Scrisoarea din data de 3.2.2006 din partea autorităților din Țările de Jos.

(165) În temeiul datelor prevăzute mai sus, prețurile de listă ale STER pentru GRP pentru grupul țintă de spectatori cu vârsta cuprinsă între 20 şi 49 au fost doar uşor mai scăzute decât prețurile de listă ale radiodifuziunilor comerciale. Conform autorităților din Țările de Jos, radiodifuziunile şi STER acordă reduceri destul de semnificative. Se pare că radiodifuziunile comerciale au oferit reduceri mult mai mari, în special din anul 1998. Aceste reduceri sunt prezentate mai jos:

Tabelul 7

Reduceri reale acordate în perioada 1994-2005 în %

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Radiodifuziuni comerciale	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Sursă: Scrisoarea din 24.2.2006 din partea autorităților din Țările de Jos.

(166) Deşi STER deţine o audienţă mai puţin atractivă decât radiodifuziunile comerciale – aceasta are criterii de selectivitate scăzute şi prin urmare este mai puţin capabilă să ofere un grup ţintă foarte specific – şi deţine o cote de piaţă mai scăzute în ceea ce priveşte audienţa şi publicitatea (a se vedea tabelul 9 de mai jos), preţurile sale nete sunt mai ridicate decât cele percepute de radiodifuziunile comerciale.

Tabelul 8

Preţuri nete pe GRP pentru grupul ţintă de spectatori cu vârsta cuprinsă între 20 şi 49 ani (orele 18.00-24.00), în perioada1995–2005 în EUR

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Radiodifuziuni comerciale	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(167) Din tabelul 9 se poate deduce în plus că există o corelaţie clară între scăderea cotei de audienţă şi a cotei de publicitate pentru serviciile publice de radiodifuziune. Nu există nici o dovadă a faptului că STER îşi sporeşte cota de piaţă printr-o posibilă reducere a preţurilor, sau că îşi menţine cota de piaţă în ciuda scăderii cotei de audienţă a clienţilor săi radiodifuziuni. Dimpotrivă, STER pierde din cota de piaţă în publicitate într-un ritm similar cu pierderea audienţei de către radiodifuziunile publice.

Tabelul 9

Cote de piaţă pentru audienţă şi publicitate

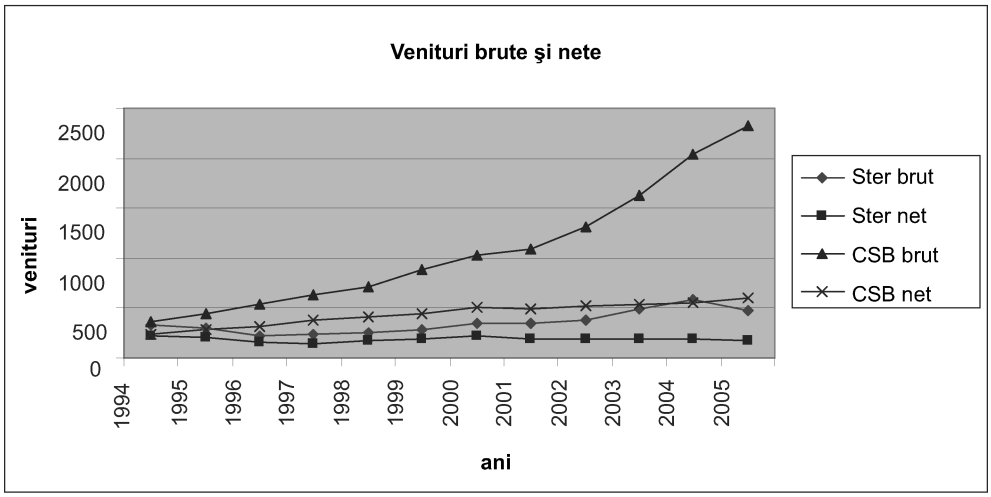
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Audienţa radiodifuziunilor comerciale	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Publicitatea radiodifuziunilor comerciale	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Audienţa radiodifuziunilor publice	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Publicitatea radiodifuziunilor publice	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Sursă: Scrisoarea din 3.2.2006 din partea autorităţilor din Ţările de Jos.

(168) În cele din urmă, nu există nicio dovadă a pierderii veniturilor din publicitate ale STER în scopul creşterii cotei de piaţă.

Figura 1:

Evoluţia veniturilor brute şi nete

(169) Din tabelul 7 şi figura 1 se poate concluziona că STER a oferit reduceri considerabile. Cu toate acestea, din figura 1 se poate concluziona şi că, în ciuda acestor reduceri, veniturile nete provenite din vânzarea spaţiului publicitar au rămas relativ constante. Utilizarea reducerilor nu a generat schimbări importante în ceea ce priveşte veniturile.

(170) În consecinţă, nici una din situaţiile care însoţesc de obicei intenţia de sub-cotare a preţurilor – respectiv: preţuri scăzute, creşterea cotei de piaţă şi pierderea temporară a veniturilor – nu par să se fi petrecut pe piaţa de publicitate din Ţările de Jos. Se subliniază din nou faptul că STER este o companie independentă de radiodifuziune publică şi veniturile sale sunt transferate în mod direct către bugetul pentru mass-media. Drept urmare, Comisia concluzionează că nu există indicii conform cărora STER a subcotat preţurile într-o asemenea măsură încât s-a ajuns la o pierdere necorespunzătoare de venituri care a sporit nevoia de finanţare suplimentară de către stat a sistemului de servicii publice de radiodifuziune.

8.5.2.2. *Valori de referinţă pentru preţurile de pe piaţa de publicitate*

(171) SBS Broadcasting BV menţionează că „simpla comparare a preţurilor din GRP 20-49 plătite către STER sau către IP şi/sau SBS nu poate constitui un criteriu exclusiv pentru a stabili dacă STER a subcotat sau nu preţurile".

(172) SBS menţionează că, în primul rând, cei care contractează servicii de publicitate sunt dispuşi să plătească o primă suplimentară pentru GRP din categoria de spectatori cu vârsta cuprinsă între 20 şi 49 ani oferit de STER deoarece atrage persoane din afara grupului ţintă. În plus, preţurile STER pentru GRP din categoria de vârstă de peste 13 ani (categoria adolescenţilor) pentru prestarea propriu-zisă sunt mult mai scăzute decât preţurile radiodifuziunilor comerciale concurente pentru GRP din categoria peste 13 ani. Aceste aspecte au fost înaintate de Comisie autorităţilor din Ţările de Jos ([66]).

(173) În ceea ce priveşte primul aspect, se va clarifica de la început faptul că întreprinderile din domeniul marketingului intenţionează să atragă un anumit grup ţintă când îşi promovează produsele. Audienţele din afara grupărilor ţintă nu sunt relevante. Unul din criteriile de achiziţionare a timpului de transmisie dedicat publicităţii este selectivitatea privind audienţa ţintă. Dacă spaţiul de publicitate nu este selectiv, adică există multe aşa-numite „pierderi"(publicitatea atrage persoane din afara grupului ţintă), atunci spaţiul de publicitate devine mai puţin interesant. Datorită faptului că spaţiul de publicitate vândut de STER are un grad de selectivitate scăzut – atrage o gamă largă de spectatori – este destul de dificil pentru STER, în conformitate cu autorităţile din Ţările de Jos, să-şi menţină tarifele de publicitate. În al doilea rând, GRP din categoria peste 13 ani este mai puţin important decât GRP 20-49. Informaţiile din tabelul 5 indică importanţa relativ scăzută a GRP din categoria peste 13 ani şi arată în mod clar că GRP din categoria peste 13 ani nu are un rol decisiv în efectuarea unei comparaţii între preţuri. După cum au stabilit şi autorităţile din Ţările de Jos, GRP 20-49 este mult mai important. Faptul că preţul pentru GRP din categoria peste 13 ani este mai scăzut la STER nu demonstrează că există o tendinţă generală a radiodifuziunilor publice de subcotare a preţurilor.

8.5.2.3. *Concluzii privind publicitatea*

(174) În consecinţă, în ciuda faptului că STER a oferit reduceri considerabile, veniturile totale care provin din vânzarea spaţiului publicitar nu au scăzut, ci s-au menţinut stabile. Ca urmare a evaluării observaţiilor şi răspunsurilor din partea autorităţilor din Ţările de Jos, Comisia concluzionează că în prezent nu există vreo dovadă a faptului că STER nu a încercat să-şi maximizeze veniturile provenind din publicitate şi că reacţia sa ar fi condus la o nevoie sporită de finanţare din partea statului.

8.5.3. ***Drepturi de difuzare a meciurilor de fotbal***

(175) În momentul deschiderii procedurii, Comisia a stabilit că nu există indicii clare pentru a trage concluzia că radiodifuziunile au plătit pentru a obţine drepturile de transmisie a meciurilor de fotbal un preţ peste valoarea pieţei din punct de vedere structural. Unul din motivele care justifică acest lucru este faptul că radiodifuziunile publice au oferit în timpul negocierilor sume mai mari decât au fost dispuse să ofere radiodifuziunile comerciale. CLT-UFA a reclamat faptul că radiodifuziunile publice din Ţările de Jos au plătit preţuri mai mari pentru a obţine drepturile de difuzare a meciurilor de fotbal. Comisia a precizat că va evalua această situaţie în continuare.

(176) Ancheta ulterioară nu a furnizat dovezi cu privire la faptul că radiodifuziunile publice au supralicitat în defavoarea radiodifuziunilor comerciale, şi nici că radiodifuziunile publice au achiziţionat drepturile de difuzare a meciurilor de fotbal provocând astfel blocarea pieţei pentru concurenţi. Într-adevăr, s-au găsit exemple de drepturi de difuzare a meciurilor importante de fotbal deţinute de către radiodifuziuni comerciale în timpul perioadei examinate (a se vedea alineatul 55).

(177) Cu toate acestea, deoarece nu s-au putut identifica practici anticoncurenţiale în prezenta procedură, aspectul privind gradul în care sistemul oferă sau nu suficiente măsuri de salvgardare împotriva comportamentului anticoncurenţial va fi examinat în procedura E-5/2005 privind ajutorul existent.

9. **CONCLUZIE**

(178) Din motivele mai sus menţionate, Comisia concluzionează că a existat o compensare excedentară în cazul NOS pentru funcţiile pe care le îndeplineşte în calitate de PO care se ridică la 98 365 milioane EUR şi că această sumă a fost acordată prin intermediul măsurilor de ajutor de stat, care nu se pot considera ca fiind compatibile cu piaţa comună în temeiul articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE şi ar trebui aşadar să fie recuperată de la NOS.

(179) Cu toate acestea, deoarece compensarea excedentară depăşeşte plăţile *ad hoc* totale către NOS pentru funcţiile pe care le îndeplineşte în calitate de PO, care s-au ridicat la un total de 76 327 milioane EUR, recuperarea ar trebui să respecte plafonul de 76 327 milioane EUR plus dobândă, deoarece compensarea excedentară „restantă" s-a acordat prin intermediul ajutorului existent şi nu poate fi recuperată,

([66]) Scrisoarea din data de 4 ianuarie 2005 din partea autorităţilor din Ţările de Jos.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

1. Ajutorul de stat *ad hoc* pe care Țările de Jos l-au acordat către NOS pentru funcțiile pe care le îndeplinește în calitate de PO nu este compatibil cu piața comună.

2. Ajutorul de stat *ad hoc* incompatibil se va recupera de la NOS. Suma ce va fi recuperată este de 76 327 milioane EUR, plus dobândă.

3. Ajutorul de stat *ad hoc* acordat de Țările de Jos radiodifuziunilor publice individuale este compatibil cu piața comună dacă, în măsura în care respectivul ajutor are drept rezultat compensarea excedentară misiunii de serviciu public, surplusul se păstrează într-o rezervă pentru destinații speciale, a cărei valoare nu depășește 10 % din bugetul anual al radiodifuziunii și, cu condiția ca respectarea acestei limite să fie monitorizată în mod regulat de Țările de Jos.

Articolul 2

1. Țările de Jos vor lua toate măsurile necesare pentru a recupera de la PO ajutorul menționat la articolul 1 și pus la dispoziție beneficiarului în mod ilegal.

2. Recuperarea va intra în vigoare fără întârziere și în conformitate cu procedurile legislației naționale, cu condiția ca acestea să permită executarea imediată și eficientă a deciziei. Ajutorul ce trebuie să fie recuperat va include dobândă de la data la care s-a pus la dispoziția beneficiarilor până la data recuperării sale.

3. Dobânda ce trebuie să fie recuperată în temeiul alineatului 2 va fi calculată în conformitate cu procedurile prevăzute în articolele 9 și 11 din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ([67]).

4. În decurs de două luni de la comunicarea prezentei decizii, Țările de Jos vor impune beneficiarilor menționați la articolul 1 rambursarea ajutorului ilegal și incompatibil, plus dobânda datorată.

Articolul 3

Țările de Jos vor informa Comisia, în decurs de două luni de la comunicarea prezentei decizii, cu privire la măsurile pe care deja le-a luat și pe care intenționează să le ia pentru a o respecta. Acestea vor furniza aceste informații utilizând chestionarul atașat în anexa 1 a prezentei decizii. Țările de Jos vor înainta, în aceeași perioadă de timp, toate documentele ce conțin dovezi conform cărora s-au deschis procedurile de recuperare împotriva beneficiarului ajutorului ilegal și incompatibil.

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Regatului Țărilor de Jos.

Adoptată la Bruxelles, 22 iunie 2006.

Pentru Comisie

Neelie KROES

Membru al Comisiei

([67]) JO L 140, 30.4.2004, p. 1.

ANEXĂ

INFORMAȚII PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE A DECIZIEI C 2/2004 A COMISIEI

1. **Numărul total de beneficiari şi valoarea totală a ajutoarelor ce trebuie recuperate**

1.1 Vă rugăm să explicați în detaliu în ce fel se va calcula valoarea ajutoarelor ce trebuie să fie recuperate de la beneficiarii individuali?

— Plata principală

— Dobânda

1.2 Care este valoarea totală a ajutoarelor ilegale acordate în temeiul acestui sistem, ce trebuie să fie recuperate (echivalentul brut al ajutoarelor; prețurile pentru...):

1.3 Care este numărul total de beneficiari de la care trebuie recuperate ajutoarele ilegale care s-au acordat în temeiul acestui sistem:

2. **Măsuri planificate şi deja aplicate pentru recuperarea ajutoarelor**

2.1 Vă rugăm să descrieți detaliat ce măsuri sunt planificate şi ce măsuri s-au aplicat deja pentru recuperarea imediată şi efectivă a ajutoarelor. Vă rugăm să indicați, acolo unde este relevant, şi baza legală a măsurii luate/planificate.

2.2 La ce dată se va definitiva recuperarea ajutorului?

3. **Informații privind beneficiarii individuali**

Vă rugăm să precizați în tabelul de mai jos detalii pentru fiecare beneficiar pentru care ajutoarele ilegale acordate în temeiul acestui sistem trebuie să fie recuperat.

Identitatea beneficiarului	Valoarea ajutoarelor acordate ilegal (*) Valută: ….	Sume rambursate (°) Valută:

(*) Valoarea ajutoarelor puse la dispoziția beneficiarului (echivalentul brut al ajutoarelor; prețurile pentru...).
(°) Valorile brute rambursate (inclusiv dobânda).